

NERIMO PAVOJAI

LIGOS PAVOJAI

JAV prezidento Eisenhowerio liga, nepaprastai daug rūpesčių sukėlus visame pasaulyje, dar nepasibaigė. Nors Eisenhoweris jaučiasi žymiai geriau, tačiau dar gal net ir keletas savaičių praeis, kol JAV prezidentas ir vėl galės rūpintis sudėtingais savo krašto reikalais, o taip pat ir pasaulinės politikos klausimais. Iš kur gi kyla toks didelis susirūpinimas Eisenhowerio sveikata, nes JAV turi viceprezidentą, kuris visada gali jį pavaduoti. JAV prezidento pareigos ir atsakomybė yra labai didelės. JAV Prezidento asmenyje jungiasi valstybės galvos, valstybinio aparato administratoriaus, vyriausiojo ginkluotųjų pajėgų viršininko, respublikonų partijos vadovo, tautos įgalotinio bei jos moralinio ir politinio vairininko teisės ir pareigos. Tuo būdu tik galime suprasti kokį vaidmenį valstybės ir tautos gyvenime turi prezidentas. Todėl savaime suprantama, kad JAV prezidentą pavaduoti yra nepaprastai sunku, kadangi nei vienas Eisenhowerio bendradarbių neatrodo galintis atstoti prezidento kariško atsargumo, jo politinės išimties, takto ir sugebėjimų. Neturi šių visų ypatybių ir tiesioginis Eisenhowerio pavaduotojas — JAV viceprezidentas Nixon. Dėl to tad ir tebesitęsia susirūpinimas JAV ir visame plačiame pasaulyje. Pastaruoju metu Eisenhowerio sveikata gerėja ir pamažu vėl pradeda gilintis į valstybės reikalus.

Eisenhowerio liga turi dar ir kitą nerimo priežastį — politiniuose sluogsnuose manoma, kad Eisenhowerio sveikatos stovis neleidžia jam antrą kartą statyti kandidatūros per 1956 metų JAV prezidento rinkimus, gi tai reikšia nemažą smūgį respublikonų partijai, JAV ir net visam pasauliui. Netenka, manome, aiškinti, kad Maskvos „draugai“ aiškiai rodo baimės ir priverstinio pagarbos ženklus Eisenhowerio atžvilgiu. Gi tai ir sudarytų nerimo priežastį, jei liga priverstų Eisenhowerį pasitraukti iš aktyvaus politinio gyvenimo.

KIBIRKSTIS DIDESNĖ UŽ GAISRĄ

Prancūzijos negalavimų priežastis, jau nekartą minėta šiose skiltyse, be abejonės glūdi jos kolonijose Šiaurės Afrikoje. Po Prancūzijos pralaimėjimų Indokinijoje jau buvome minėję, kad Paryžiaus viešpatavimo laikai Šiaurės Afrikoje, — Maroke, Alžyre ir Tunise, — susilauksią tokio paties likimo, kaip ir Indokinijoje.

Gerai prisimename, kaip Paryžiuje keisdavosi valdžios Afrikos kolonijų ženkle. Edgar Faure tuo tarpu dar gavo pasitikėjimą už jo seimo rūmams pristatytą projektą Maroko reikalams aplopyti. Tačiau ar ilgam?... Visoje Prancūzijoje gyvai tai komentuoja, gi Afrikoje vėl iš naujo vyksta mušiai...

Jungtinių Tautų suvažiavime Alžyro padėties nagrinėjimo įmaišymas į svarstytiųjų klausimų eilę, suteikė progą Prancūzijos vyriausybei atšaukti iš suvažiavimo jos atstovus. Tai buvo atlikta protesto sąskaiton. Bendrai, Prancūzijos svoris tarptautinėje politikoje vis mažėja ir mažėja.

IR VEL PRIE EZERO

Šio mėnesio pabaigoje Ženevoje susirenka „didžiųjų ketvertuko“ užsienio reikalų ministrai, kaip tai pačių didžiųjų dar liepos mėnesį toje pačioje vietoje buvo nutarta.

Ženevos „didžiųjų ketvertuko“ pasikalbėjimai liepos mėn. pasauliui nesuteikė nei taikos, nei laisvės komunistų pavergtoms tautoms. Negalime daug todėl ir tikėtis iš „didžiųjų ketvertuko“ užsienio reikalų ministrų pasitarimo. Ir šioji, kaip ir daugelis kitų konferencijų, pasižymės gražiomis kalbomis, puikiais norais ir vaišėmis vienu pas kitus. Neveltui juk ir lietuviškas priežodis sako, kad ir pragaras yra gerais norais grįstas.

Iš viso to matyti, kad nerimo židiniai vis didėja ir didėja, o tai gal ir mūsų tautai atneš laisvę. — a. b. c. —

PAVASARIS KALNUOSE

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO ATSAKYMAS

SOVIETŲ SĄJUNGOS MIN. PIRM. BULGANINUI

1955 m. rugsėjo 14 d. Vilniaus radijas pranešė, kad Vak. Vokietijos delegacijai lankantis Maskvoje, Sovietų Sąjungos ministris pirmininkas Bulganinas pareiškė pretenzijų, jog būtų gražinti Sovietų piliečiai, kurie Vokietijon pakliuvo karo metu. Tokių „tarybinių piliečių“ esą daugiau kaip šimtas tūkstančių. Jie, Bulganino pareiškimu, gyveną nenormaliose ir nežmoniškose sąlygose arba laikomi net kalėjimuose. Šitie piliečiai nors ir netinkamai pasielgę su savo tėvyne, bet jis tikis, kad jie pasitaisysią ir, grįžę, būsią švelniau baudžiami. Gi grįžti jiems iki šiol sutrukdžiusi priešinga propaganda ir teroras.

Kadangi Sovietų Sąjungos vyriausybė ir lietuvių laiko savo piliečiais, Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas dėl šito jos reikalavimo pareiškia:

- 1) Mūsų tautiečiai niekad nebuvo ir nėra Sovietų piliečiai nes ir pati Lietuva pateko jų režimui tik dėl Kremliaus klaida, smurtu ir jėga įvykdytosios okupacijos.
- 2) Vakarų Vokietijoje lietuviai ir kitų tautų asmenys nebuvo

ir nėra kalinami bei persekiojami. Jie naudojami visiškai asmens laisve, apsauga ir socialine globa lygiai, kaip vietos gyventojai.

3) Nuo pat Vak. Vokietijon patekimo pradžios niekas pabėgėliams netrukdė ir netrukdė grįžti į savo kilmės kraštus. Priešingai, jie buvo net skatinami, o grįžtantiems buvo teikiama medžiaginė pagalba, ir ji būtų teikiama net dabar. Terorą grįžti tenaudojo ir te. naudoja tik Sovietai.

4) Jei Maskva kalbėtų ir apie amnestijas pabėgėliams grįžus ar žadėtų jiems kitų savo patogumų bei malonių, šita žmonių kategorija tuo nepatikės, nes pabėgėliai žino, kad Sovietų režimas remiasi melu, apgaule, smurtu ir kitomis nežmoniškais priemonėmis.

5) Pirmiau, nei reikalauti pabėgėlius grįžti į savo kilmės kraštus, Vlikaš siūlo Sovietams:

- a) grąžinti į gimtinę mūsų tautiečius, nekaltai išstremtus į Sibirą ir kitas toli-

ARGENTINOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS PENKMEČIUI IR RINKIMAMS ARTĖJANT

Lietuviais esame mes gimę, Lietuvos turime ir būt!

„Atskira plyta yra nereikšmingas daiktas. Tačiau tam tikra tvarka surikiuotos ir tvirtai cementu sujungtos plytos sudaro pastatą. Tas pat galima pasakyti ir apie pasaulyje pasisklidusius lietuvius. Kiekvienas lietuvis yra lietuviškoji plyta. Tačiau kol lietuvių su lietuvių nejungia lietuvių bendruomenės organai, (ol tokie lietuviai tėra tarsi palaidų plytų krūva, iš kurios kiekvienas prašalaitis gali naudotis“ — taip kalba VLIKo pirmininkas prel. M. Krupavičius, kalbėdamas apie Lietuvos Bendruomenę.

Lietuvių visame pasaulyje nėra labai daug. Dau daugiau yra kitų tautų žmonių. Vieni lietuviai yra susispietę į vieną organizaciją, kiti į kitą. Yra lietuvių, kurie smarkiai reiškiamsi vienoje ar kitoje organizacijoje, nusipelnę gero veikėjo vardą. Tačiau visos tos organizacijos, nors turi ir gražiausius tikslus, puikiai išdirbtą veikimo programą, gerų veikėjų ir darbščių narių, vis dėlto nepajėgia ir niekuomet nepajėgs apjungti visų lietuvių, o ypačiai lietuvių, esančių įvairiuose pasaulio kontinentuose. Atskirų draugijų ar organizacijų paskirtys visuomet yra svetimos tam tikrai daliai žmonių, todėl būtų, manau, klaidinga net norėti visus suvesti į vieną ar kitą draugiją ar organizaciją. Tačiau yra interesų, kurie turi būti nesvetimi visiems be jokių pažiūrų skirtumo. Mus gal ne-

vaikai būtų lietuviai yra mūsų pagrindinis uždavinys, kuo mes bebūtume.

Tačiau, būdami lietuviai, dar nereikia, kad esame sucementuotos plytos. Net jeigu būtume suėję į atskiras organizacijas, kad ir gražiausius tikslus turinčias, dar nereikia, kad jau esame suėję į vieną didžiulį pastatą — tvirtovę, kurią nepajims priešų ranka. Atskirus, kad ir geriausiai apsiginklavusios tvirtovės nepajėgs atspirti didesnei bangai, didesniai priešų antplūdžiui. Bet jeigu visos tos tvirtovės bus po viena organizacija; nelaimės metu visos stos kartu, tai nei tvirtiausias priešas nepajėgs nugalėti. Taip yra ir su mumis. Pasaulio Lietuvos Bendruomenės kūrėjai turėjo mintyje sucementuoti visus lietuvius po vienais organais, kad tie organai būtų visų lietuvių bendros valios reiškiėjai. PLB ne organizacija, bet vienetas, apimamas visus lietuvius, todėl neturi būti sumaišoma su atskiromis organizacijomis, kurios reikalingos tam tikro narių skaičiaus. Galima neįsirašyti į PLB narių skaičių, bet vistiek būsime jos nariais, nors ir neaktyviais. Arg. Liet. Bendruomenė, kaip PLB dalis, apima visus Argentinose gyvenančius lietuvius, yra priklausoma nuo PLB augščiausią organų. Taigi niekas neturėtų stebėtis, kad Lietuvos Bendruomenės idėja plinta, randa vis didesnę ir didesnę pasekėjų skaičių, aplamai imant, nors gal kaip kuriuose kraštuose, dėl tam tikrų aplinkybių būtų jos idėja susilpnėjusi, ar dar neprigijusi. Ji turi plisti ir plis. Kiekvieno lietuvių pareiga įsisąmoninti, kad Bendruomenės idėja netrukdo atskirų organizacijų veikimui, net ir toms, kurios dirba išlaisvinimo darbu. Jos visos nori ar nenori veikia PLB vienetą, PLB ribose. Įsisąmoninusios jos prisidėtų prie vieningo darbo, prie lietuviškos tvirtovės pastatymo Argentinose. Belieka mums palaikyti PLB mintį ir ją plėsti, nes tuo būdu visi lietuviai susieję į vieną darnų lietuvių sąjūgą, išlaikymo, stiprinimo ir galvavimo darbu.

Kada priešime Argentinose prie tos minties, sunku pasakyti, nes dar daugelis lietuvių negali suprasti, jog Argentinos lietuvių Bendruomenė nėra organizacija, bet vienetas, apimamas visus lietuvius; jos organai — visų Argentinos lietuvių išrinktieji organai, visų Argentinos lietuvių valios reiškiėjai, o ne atskiros kurios nors grupės ar dalies. Kad mūsų A. L. Bendruomenė dar neapima visus lietuvius, tai nekaltai pati Bendruomenės idėja, bet kaltė tenka visiems, kad nepakankamai esame įsisąmoninę ir supratę vieningo darbo reikšmę ir vertę, kad P. L. Bendruomenės idėja mums dar svetima.

Artinantis Argentinos Lietuvos Bendruomenės penkmečiui ir naujos Tarybos ir Centro Valdybos rinkimams reikėtų visiems lietuviams tinkamai išsiaiškinti Argentinos Lietuvos Bendruomenės mintį ir visiems įsijungti į rinkimus, be jokio skirtumo, kad Argentinos Lietuvos Bendruomenės būsimieji organai būtų visos Argentinos lietuvių valios reiškiėjai, apjungiant visus organizacijas ir visus Argentinose gyvenančius lietuvius.

A. Klevelis

„DARBININKAS“ SVENČIA 40 M. SUKAKTĮ

Šiais metais „Darbininkas“ mini savo 40 metų gyvavimo sukaktį. „Darbininkas“ pirmą kartą pasirodė 1915 m. rugsėjo 19 d. Bostone kaip Lietuvos Darbininkų Sąjungos organas. Dabar jį redaguoja J. Brazaitis, S. Sužiedėlis ir P. Jūrkus.

PJT TELEGRAMA PREZIDENTUI EISENHOWERIUI

Ryšium su Prezidento Eisenhowerio liga PJT pirmininkas dr. V. Masens pasiuntė jam tokią telegramą:

— PJT vardu aš prašau Jus, Pone Prezidente, priimti mūsų gilius užuojautos pareiškimą. Mes meldžiamės, kad Jūs kuo veikiau pasveiktumėt. PJT didžiai vertina Jūsų reikšmingas pastangas laisvės reikalui apskritai, ir ypačiai mūsų atstovaujama devyntą pavergtųjų valstybių išlaisvinimui. Mes visi laukiame tos dienos, kai Jūs ir vėl galėsite pradėti uoliai ir atsидėjusiai vadovauti savo didžiam kraštui.

mas sritis, kur jie mirė ir tebemiršta nuo bado, šalčio ir sunkaus darbo;

a) atitraukti iš Lietuvos visas karines pajėgas, viešąją ir slaptą policiją ir iš visur kitur savo žmones. Kai iš Lietuvos pasitrauks Sovietai ir bus atstatyta visiškai jos nepriklausomybė, tai lietuviai, kuriuos Sovietai važina savo piliečiais, ir be raginimo grįš į savo tėvyne.

Kol tai nebus padaryta, svetur gyvenas lietuvis patiks Lietuvos pavergimo liudytoju ir skelbs pasaulini Maskvos klaidą, smurtu ir jėga įvykdytą pavergimą, kovos dėl Lietuvos išlaisvinimo.

MEDICINA ANTIGUA

Los centros universitarios de Montpellier y Salerno, famosos en la Edad Media, pues en ellos se formaban los "médicos" de entonces, aplicaban en la enseñanza teorías que ahora hacen reír, pero que entonces se tomaban con seriedad.

Las doctrinas y teorías acerca del origen de las enfermedades, de su curación, y procedimientos terapéuticos eran tan extraños y aplicados con un aparato tan ridículo y por boticarios tan pomposos que hacían reír a todos menos al pobre enfermo.

Paracelso complicó aún más las cosas agregando la teoría de las influencias siderales sobre el cuerpo.

A esto se refiere Rabelais cuando pone en ridículo a los que golpean nueve veces el estómago de un hidrópico para curarlo y le atan del lado izquierdo de la cintura una cola de zorro. Curan la gota con sólo hacer abrir la boca y cerrar los ojos al gotoso.

Y luego el prejuicio del número, tan difundido:

"¿Cuántos gramos de sal debo poner en un huevo? — pregunta uno — y el médico contestaba: Seis, ocho, diez... ¡siempre números pares!"

Para enfermedades del cerebro, como parálisis, apoplejía, epilepsia... etc., nada mejor que tomar polvos de cerebro humano. Para ello se elige una persona muerta violentamente; se rompe su cráneo; se lo seca en un horno y se lo reduce a polvo.

Para curar un dolor de muelas, se las toca con un hueso del muslo de un sapo.

Para dolor de muelas de los niños, se toma un gallo viejo y se

le corta la cabeza; con la sangre se frota las encías del paciente y curará.

Para los cálculos, se toma el corazón de una urraca partido en cuatro, y se lo pone a macerar en un cuartillo de vino blanco y luego se toma.

A veces se nota en los remedios un fuerte olor a hechicería y astrología; éste, por ejemplo: Se pone en un vaso de vino blanco un poco de raíz de celidonia bien molida y se la da a beber al enfermo, "durante seis días; los tres últimos de la luna y los tres primeros de la siguiente; y así durante varias lunas".

Y les conviene recoger la raíz de celidonia entre la luna llena de junio y la nueva de julio.

Para la hemorragia se taponan las narices del paciente con pelos de liebre.

En caso de hernia, los que la sufren, se aplicarán un trozo de piel de liebre blanca, sobre los riñones, del lado opuesto al del mal.

Una fórmula más preciosa que el oro es la del "elixir de la inmortalidad o de larga vida". Hace vivir más de cien años, después de haber curado el cuerpo de todas las calenturas y dolores peligrosos o incómodos; para alcanzar la edad de los patriarcas, basta tomar cada mañana, en ayunas, una cucharada. No revelaré (acaba el artículo del cual extractamos esto) la composición de este elixir sino a unos pocos amigos y de una discreción a toda prueba.

¡La vida sería intolerable si algunos personas pudieran pasar de los 120 años!...

(Del libro "Los jardines de la Historia") de Gebhardt.

PJT žodis laisvajam pasauliui dėl Komunistų akcijos prieš Tremtinius.

RYŠIUM SU PASKUTINIŲ METŲ PAGYVEJUSIA SOVIETŲ AKCIJA GRAŽINTI TREMTINIUS PJT ISLEIDO ŠITOKI SAVO KOMUNIKATĄ:

— Per pastaruosius kelis mėnesius Sovietų kontroliuojamos pavergtųjų Europos valstybių vyriausybės yra ėmusios plačiu mastu įtaigoti savo kraštų tremtinius laisvajame pasaulyje, kad grįžtų į savo tėviškes. Tai repatriacinei akcijai pagrindiniu argumentu yra tariamai prasidėjęs pasaulyje ilgo laikotarpio taikus sambūvis ir dabartinių santvarkų Centro bei Rytų Europos kraštuose tariamas pastovumas. Be to, nurodoma, kad dabartiniai tenyškiai režimai postaliniai laikotarpio esą stipriai pakitę. Pirmųjų metų nevalyvi įsišokimai esą likviduoti. Kaip tik tai vyksta harmoningo modus vivendi susiradimas tarp komunistinių reikalavimų ir žmogaus laisvės troškimo, tarp Sovietų Rusijos primestos vadovybės ir pavergtųjų žmonių patriotinių jausmų.

Pagal tą komunistų propagandą šio laikotarpio aplinkybėmis tremtis esanti neprasminga ir tremtiniai, užuot tuščiai savo jėgas eikvoję svetimos šalyse, turi pareigą grįžti į savo kraštus į talką savims žmonėms. Šiam tikslui komunistai yra nusistatę naujus infiltracijos būdus laisvuose kraštuose. Kad nuslėptų šios propagandos Sovietų diktuojamo tarptautinio sąmokslu pobūdį su labai aiškiais politiniais užmačiomis, komunistai ją naudoja per tautinius kanalus. Nors tautinės tremtinių grupės dėl jos jau turi savo aiškius nusistatymus, tačiau pravartus ir bendro PJT nusistatymo pareiškimas.

Komunistinių režimų pagrindinis siekimas yra, pasinaudojus vadinama Ženevos dvasia, likviduoti politinę emigraciją, nes tatai būtų beveik tas pats, kaip likviduoti pačią laisvinimo politiką. Siekiami likviduoti laisvinimo politiką. Sovietai siekia dviejų dalykų: apsaugoti savo imperiją nuo betkurių išorės sprogdančių pastangų ir konsoliduoti ją viduje. Vidaus konsolidacijai pasiekti jie ir įtaigoja pa-

vergtų kraštų žmones, kad esamos sąlygomis jiems nėra kito pasirinkimo ir kad jų padėties gerėjimas visiškai priklauso nuo jų galutinio susitaikymo su nepakeičiamu likimu.

Be abejo, savo dabartinę padėtį apsitikrinę, Sovietai atnaujintų savo pastangas į galutinį komunistų tikslą — pavergti pasaulį.

Šios padėties akivaizdoje PJT jaučia pareigą atkreipti laisvojo pasaulio dėmesį į šį pavojingą Sovietų sąmokslą, kuris tėra dalis bendro Kremliaus strateginio plano prieš Vakarų demokratijas.

Nežiūrint kaikiurių vaizdžių bet nereikšmingų atvejų, repatriacinei akcijai nevyksta ir nepavyks pakenkti didžiosios dalies tremtinių, kad atsisakytų savo kraštų laisvinimo kovos, nors dauguma jų ir kenčia sunkumus. Sovietams taip pat nepasiseks įtikinti mūsų žmonių, kad jie yra galutinai pasmerkti.

Šio Sovietų nepasisekimo įspūdis pavergtuose kraštuose bus juo stipresnis ir patvaresnis, jei Vakarų pasaulis pabrės stipriau nei bet kada anksčiau, kad jam nebus priimtas tarptautinė įtampa keliančių problemų joks iluzinis sprendimas, kol tos įtampos pačios priežastys, — tarp jų ir prievartinis ir Rytų Europos valstybių pavergimas pirmoje eilėje, — nebus visiškai pašalintas.

Mes esame tikri, kad mūsų patriotiškai tautiškai paklausys mūsų įspėjimo ir nesiduos sugundomi komunistinės propagandos. Ūkio, kultūros ir mokslo srityse tremtiniai daro vertingą įnašą Vakarų civilizacijos bendrai pažangai. Tie kuriems tenka kovoti ypatingai sunkiomis sąlygomis, — kurias mes įsakmiai reikalaujame laisvajam pasauliui, kad palengvintų, — turi visada atsiminti, kad jų aukos yra už didžiausios laisvės ir už didžiausios nepriklausomybės idealus.

Ką pasakoja grįžusieji

Pastaruoju metu į Vokietiją yra grįžusi visa eilė karo belaisvių ir civ. internuotųjų, kurie išbuvę ilgą laiką Lietuvoje arba Sibire įvairiose stovyklose yra sutikę mūsų tautiečių. Tarp jų į vieną vietovę prie Koelno sugrįžo tiesiai iš Lietuvos 36 metų rytrūšė vokiečių, kilusi iš Prūsų Ylivos, kurią 1947 m. bolševikai nuteisė 5 metams darbo vergų stovyklos tik už tai, kad ji priėmė badmečio metais dovanytu svarus miltų iš malūno, kuriame ji dirbo. Christa matė ir Šiaurės ledjūrį, ir Urą, ir Archangelską. 1952 m. buvo paleista ir įkurdinta Alytuje. Paskiausiu metu dirbo prie kino statybos. Prie statybos darbų teudirbdavo tik 280 rb. mėnesiui. Pasakoja, kad pragyvenimas okup. Lietuvoje yra toks brangus, jog iš gaunamų pinigų vos tegalėjo prasimaitinti. Priėmusi ko, būdavo sušelpiama daiktais ir drabužiais vienos lietuvių šeimos, prie kurios gyveno. O kad turėtų už ką grįžti į tėvynę, tai kelionei reikalingas lėšas sudėjo kelios lietuvių šeimos.

Grįžusioji teigia, kad Alytuje šiuo metu esą mažiau rusų kariuomenės, todėl gyvenimas ten esą ramesnis. Tačiau visą eilę namų ir ūkininkų buv. sodybų Alytaus apylinkėse esą tušti, be gyventojų. Jau naujų vyrų Lietuvoje esą maža. Kadangi žemės apie Alytų nėra derlingos, vis prie smėlio, tai, pasakotojos teigimu, ten rusai ir lenkai nekurdinami. Kurdinti parenkamos verčiau su derlingesnėmis žemėmis Marijampolės, Vilkaviškio ar Šakių apskritys. Neseniai Brest-Litovske, jai bevykstant į tėvynę, viena rusė įdavė du vandens butelius, pastebėdama, kad tai pravers kelionei, nes Vokietijoje nesą šiuo metu galima gauti nė to...

Neseniai iš Lietuvos atvyko į Vokietiją dvi mergaitės, kurių viena yra išgyvenusi šiaurinėje Lietuvoje 10 metų, o antroji — pietinėje Lietuvoje 3 metus.

Vokiečių pabėgėlių iš Rytrūšių būtų buvęs išvežtas į Vorkutą. Vorkutoje 1955 m. kovo mėn. gale buvo dar ir lietuvis kun. Adomas Alminas, nubaustas 10 metų darbo stovyklos. Kun. Maželis teikia sutvirtinimo sakramentą.

iš tikro buvo padaryta: rytojaus dieną prie barakų buvo rastas negyvas vyras su nukirsta galva. Išaiškintas žudikas tardžiusiam jį MVD karininkui, pragariškai juokdamasis, didžiavosi savo darbu, o kiti kriminaliniai nusikaltėliai jį apšaukė tikru „didvyriu“. Už šią žmogžudybę nusikaltėlis gavo dar 10 metų ir buvo išgabentas į kitą stovyklą.

H. Masuhras papasakojo ir apie Volgos vokiečių likimą, nes buvo sutikęs darbe vieną iš Volgos vokiečių. Kaip žinoma, rusų carienės Kotrynos II-sios laikais (1764 — 1773) Zem. Volgos abiejose pusėse tarp Saratovo ir Kuibysiovo buvo įkurdinti apie 400.000 vokiečių. Ir 1936 m. toje srityje bolševikų sudarytoje vad. „Volgos Vokiečių Sovietinėje Respublikoje“ taip pat gyveno apie 400.000 vokiečių. Tačiau 1941 m. visi vokiečiai Maskvos įsakymu iš ten buvo išvežti ir įkurdinti kitur. Iš to skaičiaus apie 60.000 vokiečių buvo prievarta įjungti į vad. „Darbo armiją“ — ir šandien iš jų tėra likę vos 10.000.

Grįžus iš darbo vergų stovyklų buv. italų kapelionas Zavatta išleido itališkai veikalą, kuriame keliose vietose minimi ir lietuviai. Tačiau iš knygų negalima nustatyti, kur lietuviai Sibire randami. Iš lietuviškų pavardžių paminėta med. Dr. Paltanavičiaus, kuris Zavattą išgelbėjo nuo mirties, suteikdamas reikalingą pagalbą jam susirgus sunkios formos šiltine. Kitą vietą autorius mini, sutikęs lietuvių kunigą, mokantį itališkai, su kuriuo vėliau gerai susidraugavo. Spėjama, kad tai esama vieno Kaukovo vikaro. Apskritai, apie lietuvių Zavattą atsiliepia šiltai: jie esą labai geri, nuoširdūs, vieningi, tvirtai laikąsi tėvų tikėjimo ir senųjų tradicijų. Lietuviai ir jį parėmę maistu, tuo būdu išgelbėdami nuo mirties.

Laukiama grąžinant naujų vokiečių transportų iš Sibiro ir kt. Sov. Sąjungos vietovių.

LENKŲ PRETENZIJS Į VILNIŲ

Š. m. rugsėjo mėn. Romoje vyko 10-sis tarptautinis teisės istorijos kongresas. Egziliiniai lenkų istorikai kongreso proga surengė ir knygų parodą, išvystydami tarp kitų knygų ir lenkų Romoje leidžiamą leidinį „Dusz pasterz polski za granica“ (Lenkų sielų vadovai užsienyje) Nr. 3 (24) 1955 m. liepos — rugpjūčio mėn. Leidinyje įdėtas Aušros Vartų Marijos paveikslas Vilniuje. Ižiūrėjusi šiame lenkų elgesyje politinę antilietuvišką propagandą. Dr. Deveikė - Navakas, kaip kongreso dalyvė, pareiškė dėl to protestą kongreso prezidentui prof. Ferrabino ir lenkų delegacijos pirmininkui monsiorui Meyszto-wieziui. Būdinga, kad lenkai net ir tokiais atvejais nesiliauja reiškę savo pretenzijų į Vilnių.

— Mokslas be religijos šlubuoja, religija be mokslo klaidžioja.

Einstein
— Mes tik tą gerai pažįstam, dėl kurio kenčiam. Goethe

Okupuotoje LIETUVOJE

Religinė padėtis Lietuvoje

BAŽNYČIŲ LANKYMAS

Kaip jau pereinama numeryje minėjome, bolševikai religijos atžvilgiu užima naują liniją. Ją jie vadina — „kova su religijos prietarų liekanomis“, stengiamiesi tikinčiųjų ipso facto neidentifikuoti su „liaudies prešais“. Jau elgiamasi kiek švelniau. Pvz. vienos mokyklos mergaičių bendrabutyje per Visų šventųjų šventę mokinė E. Pl. (pavardžių ir vietovių vardų sąmoningai neminime) užtraukė bažnytines giesmes. Giedoję visas bendrabutis. Sieniniame mokyklos laikraštyje šis įvykis buvo „aprašytas“ ir pasmerktas. Atseit, paaiškinta mergaitėms jų „nepribrendimas“.

Kitoje mokykloje — mokytojų seminarijoje — sieniniame laikraštyje mokinyš Gl. mėgdavo pasisakyti prieš religiją ir pulti draugus, lankančius pamaldas. Vieną sykį, tokiam straipsniui pasirodžius, ant laikraščio slapta buvo išpieštas kryžius. Buvo įtartas mokinys J. K. Policija pradėjo tardyti. Tačiau, nieko neįrodžius, jis nebuvo nubaustas. Teko tik sieninį laikraštį pakeisti kitu, pradendant „apšviečiamaisiais“ žodžiais: „Daugel kartų daug kas sakė, kad religija — tai blakė“.

Tačiau, nežiūrint „sušvelnėjusio elgesio“ su tikinčiaisiais, savo religinius įsitikinimus viešai reikšti nepatartina. Provincijoje žmonės bažnyčias lanko gausiai. Miestuose — ne visur taip. Pvz. mieste T. mokiniai bažnyčias lanko retai, o mokytojai — beveik visai nelanko. Taip pat maža atsilanko tarnautojų ir valdininkų. Bet tai dar nereikia, kad žmonės būtų atšalę nuo tikėjimo. Kartais net ir komjaunuliai nenutraukia ryšių su šiomis „praeties liekanomis“. Pvz. 1953 m. T-e tuokėsi komjaunuošis B. Nakties metu slapta, esant tik dviem liudininkams, jaunavedžiai pakartojo religines jungtuves bažnyčioje.

1953 m. vienos vidurinės mokyklos lietuvių kalbos dėstytojas savo naujagimį davė giminėms pakrikštyti visai kitoje vietoje. Viename mieste 1953 m. vienas MTS politinio skyriaus bendradarbis per muštynes buvo sunkiai sužeistas ir mirė. Laidotuvis buvo daug vainikų. Vienas iš jų buvo aprištas raudonu kaspiniu. Mirusįjį laidojo su religinėmis apeigomis. Mirusiojo

žmoną betgi vainiko su raudonu kaspiniu į kapines nešti neleido. Jį išdraskė vaikai. Panašių reiškinijų esama daug. Bažnytines apeigas kai kur atliekamos tiesiog „katakombiniu“ būdu.

BAŽNYČIOS

Bažnyčių daug yra uždaryta. Bažnytinuose pastatuose (vienuolyno-uose, klebonijose, vyskupų rūmuose etc.) dažnai įrengiamos mokyklos, bibliotekos, skaityklos. Pvz. vienoje provincijos kunigų seminarijoje įrengta pedagoginė mokykla ir spaustuve.

Kitame mieste anksčiau buvo 4 bažnyčios. Protestantų bažnyčia dar 1952 m. pavertė grūdų ir miltų sadeliu. 1953 m. uždarė stačiatikių cerkvę. Paliko veikti tik vieną, didžiausią katalikų bažnyčią. Klaipėdoje veikia tik viena katalikų bažnyčia. Pastatas nedidelis — šiaurinėje miesto dalyje. Joje dirba 3 kunigai.

Už bažnytines procesijas tenka mokėti mokesčius miesto vykd. komitetui.

DVASININKAI

Antrosios okupacijos pradžioje bolševikai areštavo daug dvasininkų. Dabar kunigų persekiojimas kiek sumažėjo. Apskritai kunigų elgesiu žmonės yra patenkinti. Kunigų, nuėjusių dirbti bolševikams, yra labai maža. Juos žmonės žino ir jų nemėgsta. Žemaičiuose yra pvz. žinomas toks ekskunigas Markonis, kuris paskutiniu metu buvo Telšių vidurinės mokyklos direktorius. Jis yra partijos narys, tačiau ir partiniai „juo nelabai patikti, nors šis ekskunigas ir stengiasi visai okupantams įsiteikti, rašydamas įvairius antireliginius straipsnius. Jo mėgstamiausioji tema — krikščioniškųjų švenčių atsiradimas. Šiais straipsniais jis stengiasi sumieškinti krikščionybę ir jos tradicijas. Markonis žmonių labai nemėgstamas. Sykį beiniant į teatrą jį užpuolė bobelės ir apstumdė, šaukdamos: „Seniau rinkai bažnyčioje iš mūsų pinigų, tai dabar esi turtingas, o mes biednos. Gražink pinigų“. Direktorius vos išspruko iš jų ir pasislėpė teatre.

Tačiau kun. P. Maželis gerbia mas. Žmonės kalba, kad jis geriau padaręs 1952 m. nuvykdamas Maskvos „religinę konferenciją“, ne-

Marija ir Leonas Kančauskai talkininkauja savo sūnui Viktorui Kęstutui piauti tortą jo vjenerių metų amžiaus sukakties proga.

LIETUVIAI visame Pasaulyje

ELTOS ŽINIOS

→ Informacijos Tarnybos italų kalba leidžiamų Elta-Press žinių redakcija išleido italų kalba brošiūrą, parašytą F. Cavallio ir pavadintą „La Chiesa Cattolica Nei Paesi Baltici Dal 1940 Al 1955“. Tai yra ištrauka iš „La Civiltà Cattolica“, išsamiai nušviečiančios Katalikų Bažnyčios padėtį Pabaltijo kraštuose. Naudojami pačiais paskiausiais duomenimis, daug kur — ir „Elta-Press“ viešai paskelbtomis informacijomis.

→ Prof. J. Eretas Baselyje išleido brošiūrą, pavadintą „Abschied von Europa?“ Joje išnagrinėja aktualiasias Europos dabartines problemas, nurodo Rytų grėsmę ir mirusiųjų įspėjimą visam laisvajam pasauliui, išryškindamas tikrąją Europos bei europiečių misiją, jos integracijos reikalą ir paskirtį. Nors brošiūra pirmo eilę skirta šveicarams, bet savo aktualiomis mintimis išsina ir toliau už jos ribų.

AUSTRALIJA

→ Sidney m. lietuviai turi sudarę Lietuvos Namų Tarybą ir pasiryžę pasistatyti lietuvių namus. Grynais pinigais surinkta per 1.100 sv. ir turima tokiai pačiai sumai pasižadėjimų.

→ Katoomboj, Mėlynuosiuose kalnuose, Lietuvis Ed. Valevičius įsitaisė pirmąjį lietuvišką vasarnamį — viešbutį Australijoje. Turi vietos 80 žmonių.

JUNGT. AMER. VALST.

→ JAV Lietuvių Bendruomenės valdybą sudaro šie asmenys: pirmininkas St. Barzdukas, vicepirm. Dr. A. Nasvytis, sekretorius K. Augulis, išdalininkas J. Staniškis, narys švietimui Ign. Malėnas, narys kultūros reikalams Alf. Mikulskis, narys kult. informacijai J. Stempuzis. Čikagoje sudaromos Kultūros Fondo švietimo ir kitos tarybos. Valdyba numato smarkiai suintensyvinti ir išplėsti ypač kultūrinę veiklą bei informaciją, taip pat paremti studentų leidžiamą „Lituanus“ ir kt. Valdyba š. m. rugsėjo 3 d. posėdyje priėmė darbo planą ir laikinuosius Fondo nuostatus. Vyriausiąjį KF organą sudaro jo taryba, kurios narių skaičius galės būti iki 25. Juos 3 m. kvies bendruomenės valdyba iš atskirų lietuvių kultūrinių institucijų ir mokslo bei menų remiančių asmenų. KF valdybą visam kadencijos laikui rinks KF taryba. Valdyba vykdys prezidento funkcijas. Netrukus bus svarstomi ir KF suorganizavimo klausimai. Su daugių švente numatoma taip pat susieti ir Lietuvių Kultūros Kongresą, kuris galėtų įvykti tuo pačiu metu. Pasisakyta už PLB seimo sušaukimą JAV-se, nes ten gyvena daugiausia lietuvių. Vliko VT paprašyta šiuo reikalu talkinti. Pradėjo darbą ir LB įstatų komisija, vadovaujama J. Šlepečio. Bendruomenės reikalų vedėjų pakviestas K. Žukas.

→ JAV-se leidžiama J. Rimašausko paruoštas dokumentacinis leidinys apie bolševikinę okupaciją, pavadintas „Sovietinis genocidas Lietuvoje“. Tame daugiau kaip 500 psl. veikle įvardijama per 5.000 asmenų ir patiekiami arti 200 dokumentų bei dokumentinių foto nuotraukų. Leidimui spec. įvadą parašė L. Šimutis. Leidžia Lietuvių buv. Politinių Kalinių Sąjunga Čikagoje, autorius — J. Rimašauskas.

→ Ekonomistas J. Karys-Kareckas, išleidęs „Nepriklausomos Lietuvos pinigus“, yra pasiryžęs išleisti ir kitą veikalą — „Senovės lietuvių pinigų“. Jį pradėjo rašyti prieš 17 metų ir dabar jau baigė. Veikalas turi apie 300 psl. ir daugybę iliustracijų. Apžvelgiama senovės lietuvių valiuta iki XVIII a., kada lietuviško pinigų vieta užėmė okupantų pinigai.

→ Prof. Vael. Biržiška praplėtė ir perdirbo savo didžiulę „Lietuviškąją bibliografiją“ ir paruošė stambią lietuvių rašytojų bei kultūrinių enciklopediją (bibliografiją).

→ Lietuvių Tautinis Muziejus, buvęs Čikagoje, visą savo rinkinį perdavė Pasaulio Lietuvių Archyvu. (PLA).

KANADA

→ Apie Kanados lietuvių trečiąją dieną šiltai atsiliepiama taip pat kanadiečių ir Kanadoje įsikūrusių kitatautių spauda. Joje dalyvavo apie 2.000 lietuvių net iš tolimiausių Kanados vietovių. Pamaldos buvo atliktos katalikų ir protestantų šventovėse. Katalikams pamaldas atlaikė pats kard. Leger, kvietęs lietuvius būti ištikimus tėvų kraštui — Lietuvai. Per iškilmingą aktą buvo visais balsais priimta J. Kardelio pasiūlytoji rezolucija praversti Tautų Laisvės Peticiją, kurią pasirašytų visi, reikalauja laisvės pavergtosioms tautoms. Su milijonais parašų paskiausi toji peticija būtų įteikta Jungt. Tautoms. Muzikinę iškilmių dalį atliko Gailevičiaus vadovaujamas „Varpo“ choras ir kt. Ta pačia proga buvo suruošta lietuvių dailininkų paroda ir paminėta 50 metų sukaktis nuo lietuvių įsikūrimo Kanadoje. Paskutiniai lietuviai atbaigė Kanados Lietuvių Bendruomenės organizaciją. Kanados vyriausybė kanadiečiais lietuviams esanti labai patenkinta.

Po 17 metų į Kanadą iš Lietuvos grįžo Kanados lietuvių Badigonienė, kurią beviešindė Lietuvoje 1939 m. užtiko karas. Kelionė lėktuvu iš Vilniaus per Maskvą į Kanadą truko 6 dienas. Tėvai dabar rūpinasi pargabenti iš Lietuvos ir dukrą Bronę, kuri yra taip pat Kanados pilietė.

— Tautos Fondo Hamiltono skyriaus valdyba, pasinaudodama moderniais knygnešio metodais, ligi šiol išplatino lietuviškų knygų už 4.000 dolerių. Dar tikisi parduoti už 1.000.

VOKIETIJA

→ Į Vasario 16 d. gimnaziją, prsidėjus naujesiems mokslo metams, nebeatvyko 10 mokinių, kurie esą emigravę. Vietoj jų įstojo nauji, todėl moksliečių skaičius siekia apie 160. Su laiku praplėtus būstą, numatyta priimti dar daugiau mokinių. Vietoj kapeliono kun. Dr. Paškevičiaus pakviestas iš Romos kun. Dr. J. Petraitis, o mergaičių bendrabučio vedėja ir kūno kultūros mokytoja — L. Skeivalienė.

Molotovui neduoda ramybės „Laisvės Balionai“

Per Maskvoje vykusius tarp Sov. Sąjungos ir Vokietijos pasitarimus Molotovas nusiskundė, kad, esą, „skraidančių vidaus ir tarptautinėmis linijomis tarybinių lėktuvų pranešimais“, ore pastebimi dideli balionai su prikabintais krovniais, kurių krūvis siekia iki 300 kg. Tais balionais į Sov. Sąjungą ir eile kitų Europos šalių siunčiama propagandinė literatūra. Kadangi balionai „sudaryti pavojingų orų transportui“, todėl Vokietijos fed. respublikai turėtų imtis „reikalingų priemonių nutraukti nurodytiems veiksams ir pašalinti pavojų, kurį sudaro oro balionai lėktuvams“. Taip reikalavo Molotovas. Kitomis žiniomis, per pastaruosius 18 mėnesių Laisvosios Europos Komitetas pasiuntė į Lenkiją, Čekoslovakiją ir kt. 350.000 oro balionų su 200 mil. proklamacijų. Tačiau balionai buvo taip įtaisyti, jog turimajį krūvį išmestu tik skrituose kraštuose, pirmo eilę — Lenkijoje ir Čekoslovakijoje. Atrodo neįtikima, skelbia DPA, kad balionai būtų galėję skraidyti ir po Sov. Sąjungą, kaip nusiskundžia Molotovas.

— „Latvija“ š. m. rugsėjo 17 d. įsidėjo pasikalbėjimą su vienu rusu, dirbančiu rusų emigrantų NTS organizacijoje, kaip jie skleidžia soviet. kraštuose antikomunist. propagandą. Jų organizacijos padalinį švedijoje dirba ir latviškai suprantančių Latvijos rusų, kurie propagandinę medžiagą siunčia balionais. Balionai iš švedijos per Baltijos jūrą skrenda maždaug 3 km. aukštyje.

P. GUDELEVIČIUS

PO BRAZILIJOS IR URUGVAJAUS DANGUMI KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI

(Tėsinys).

Sao Paulo yra didingas moderniškas miestas, turįs virš 3 milijonų gyventojų. Išikūres 700 m. virš jūros lygio, turįs daug gražių parkų, paminklų, nusėtas dangoraižiais. Tai didžiausias industrijos centras visoje Brazilijoje. Sao Paulyje gyvena apie 15 tūkstančių lietuvių, susispietusių Vila Zelina, Vila Bela, Moca, Vila Anastazija, Parje dos Nazojės, Bom Retiro, Vila Luzia vietovėse. Dauguma lietuvių darbininkai. Tačiau visa eilė turi nuosavas krautuves ir kitas įmones. Vila Zelina ir Vila Bela vietovėse gyvena lietuvių turi apie 100 restoranų - barų. Geriausiai įsikūrę yra p. p. Pupeliai, Mikšiai, Melūnai, Naruševičiai, Vilkas, kap. Čiuvinškas, J. Rimša, J. Matelionis. Bet yra visa eilė ir kitų lietuvių, kurie taip pat gyvena gerai ir gan pasiturintai. Anie suminėti lietuvių savo kapitalą skaito milijonais. Pav. J. Rimša jau turi įsigijęs 2 skirtingus fabrikus: medžio apdirbimo fabrikui vadovauja imigrantas lietuvis inž. Baltėnas, o keramikos, kiek toliau nuo Sao Paulo — pats fabrikas šeiminkas J. Rimša. Abu fabrikai gerai veikia ir turi didelį pasisekimą. J. Matelionis turi didelį avalinės fabriką, kuriame veikia apie 30 mašinų. Tai didelis veikėjas, patriotas. Jo pinigais buvo nūpirkta spaustuvė „Lituanija“, kurioje spausdinamas didžiausias lietuvių savaitraštis Brazilijoje „Mūsų Lietuva“. Jis išaugino dvi dukteris. Buvo įdomu susipažinti taip pat su Antano Pavilonio sagū ir kitų mažų reikmenų fabriku. Jo fabrikas panašus į laboratoriją, kuriame dirba beveik prie visų mašinų išmintinai mergaitės. Savo ištaingiu gyvenimu šis lietuvis jau lenktyniauja su augštos kategorijos žmonėmis.

Beveik visi lietuvių gyvena Sao Paulo mieste yra patenkinti. Visi prisimena pirmuosius imigracijos laikus, sunkumus ir džiaugiasi bent dabar galį ramiau pailsėti. Dauguma senosios imigracijos turi po du ar daugiau namų ir gyvena iš gaudamos nuomos.

Brazilija — ateities kraštas. Čia ir naujoji lietuvių imigracija gražiai įsikūrusi. Pav. inž. Jonas Antanaitis, apvažiavęs Bulgariją, Grai-

Aplankęs keliadešimt lietuviškų šeimų pačiame Sao Paulo mieste, pakviestas T. Vl. Mikalausko su traukiniu nuvykau į Parque dos Nacoies, kur gyvena visa eilė lietuvių. Jie bevašindami taip mus sutrukdė, kad negalėjome aplankyti ten pat gyvenančios dailininkės Vladės Stančkaitės - Abraitienės. Pas poetą Venancijų Ališą — kun. Vl. Arminą, gyvenantį gan toli nuo Sao Paulo, mane paėmė kun. B. Sugintas, Sao Paulo bažnyčios statytojas. Kun. V. Arminas gyvena labai kukliai. Stato didelę parapijinę bažnyčią, kuri jau baigiama. Jis mums nušvietė daug Brazilijos lietuvių kolonijos smulkmenų, tačiau būtų neįmanoma tame trumpame aprašyme patalpinti. Aplankymo proga poetas mums padovanojo neseniai išleistą poezijos rinkinį „Cascata Cristalina“. Kun. Al. Arminas turi išleides keletą grožinės literatūros — poezijos rinkinių. Neuzilgo išeis naujas poezijos rinkinys — „Saulės Kalvarijos“. Lietuvių kunigų Brazilijoje yra daugiau negu Argentinoje. Jau apart minėtų, Rio de Janeiro, prie lietuviškos parapijos dirba kun. P. Ragažinskas ir kun. Šeškevičius, San Antonio do Pari — kun. Millus ir Miliauskas, pranciškonas kun. Vl. Šatas, dominikonas kun. Est. Aukštas, S-ta Teresita parapijoje klebonauja kun. Vyt. Kavolis, kiek toliau nuo Sao Paulo kun. Kvilyks ir salezietis kun. Kazys Brekšta bei paskutiniu laiku nuvykęs kun. Vl. Mikalauskas, kuris rūpinasi naujos lietuvių bažnyčios su lietuvišku centru statymu.

Lietuvaitės Seseles Pranciškietės Brazilijoje daro didelius darbus. Per penkiolika metų pas jas įstojo apie 30 Brazilijoje gimusių lietuvių. Turi keletą pradžios mokyklų, aštunklasę gimnaziją, didelę salę, sporto aikštę, kur lietuviškasis jaunimas visuomet turi daugiau privilegijų. Jos daug padeda kun. P. Ragažinskui lietuviškos parapijos aptarnavime. Atvykus iš Italijos kun. J. Šeškevičiui lietuviškasis veikimas žymiai padidėjo. Šįmet vėl buvo suruošta lietuviams pirmoji komuniacija, kuria pasinaudojo daugelis lietuvių vaikų.

(B. d.).

Svečiuose pas poetą Venancijų Ališą. Iš kairės į dešinę „Laiko“ atstovas Pijus Gudelevičius, S-ta Teresita parapijos klebonas kun. Kavolis, Lietuvių Sao Paulo bažnyčios statytojas kun. B. Sugintas ir kun. A. Arminas - Ališas prie savo statomos bažnyčios.

kiją, Italiją, Portugaliją, Ispaniją ir net Ameriką — sustojo ir apsi-gyveno Brazilijoje. Pradėjo mezgimą su nedidele mašina, po aštuonių metų jau spėjo įsigyti net tris pačias moderniausias mezgimo mašinas, neskaitytą pagelbinių. Beto dar leidžia savo sūnų ir dukrų į mokslą, taip pat aktyviai dalyvau-damas lietuviškoje veikloje.

Būdamas Sao Paulo mieste aplankiau Lietuvos Konsulą A. Polišaitį, kuris mane labai maloniai priėmė. Sao Paulyje lietuvių dažnai užkviestavo pas save pietums ar vakarienei, o neužėjus pas kurį, jausdavau, kad liko nepatenkintas, nors neįmanoma buvo visus patenkinti dėl laiko stokos.

UŽSIENIEČIŲ SAVANORIŲ KORPAS

SPR ir kiti spaudos organai, komentuodami „New York Times“ paskelbtą pranešimą, rašo, kad Fort -Bragge, šiaurės Karolinoje, JAV-se vykdomi pratimai ir paruošiami specialūs daliniai, kurie karo atveju numatyti išmesti prieš užnugarį. Iš pabėgėlių anapus geležinės uždangos amerikiečių armijoje sudaromas specialus korpas. „Avie-cijos“ parašutininkų specialių dalinių grupė apmokoma partizaninės taktikos. Tas žinias taip pat patvirtino pulk. Raff, minimojo Forto karo psichologinės vadybos direktorius. Korpas sudaromas tik-tai iš savanorių.

Kultūrinė kronika

→ Š. m. spalio mėnesį bus pakviestas Radio Madrid transliacijų tvarkraštis. Madrido radijas siųs į Lietuvą transliacijas lietuviškai nuo 19 val. iki 19,15 vid. Europos laiku (o Lietuvos laiku 21 — 21,15 val.). Tikimasi, kad nuo spalio 12 d. bus atidaryta dalis Radio Nacional naujosios stoties, iš kurios bus perduodamos taip pat ir lietuviškos transliacijos.

→ K. Bradūnas atidavė spausdinti poezijos knygą „Devynios baladės“.

→ A. Valuckas parašė ir pats išleido romaną „Nemuno sūnus“.

→ Rūpinamasi išleisti Steig. Seimo monografiją, kuri primintų laisvajam pasauliui ir priaugančioms kartoms Steigiamojo Seimo darbų ir pasiektuosius lietuvių tuoj po karo įvairiose srityse laimėjimus.

→ Los Angeles mieste tragiškai mirė, sulaukusi 76 m. amžiaus, Bronislava Sėmytė - Biržiškienė, prof. M. Biržiškos žmona.

→ A. Rūkas parašė trijų dalių romaną „Sužalotieji“.

VASARIO 16-tos GIMNAZIJOS TĖVŲ KOMITETO VIESOJI

PADĖKA

1. Veikiantiems ir veikusiems Rėmėjū Būreliams:

Mieli Tautiečiai, Jums rūpi gimtojo krašto ir tautos reikalai, dėl to pirmieji supratote Vasario 16-tos Gimnazijos sparbią paskirtį ir be jokių svyravimų stojot į talką — įsipareigojot išlaikyti po vieną mokinį. Jau eilę metų tęsiat savo laisvos valios pažadą, todėl iki šiol gimnazija tarpsta, moko, auklėja ir kasmet išleidžia vis naujų švietėjų, kultūros artojų prieauglį. Didžiai vertindami Jūsų rįžtą ir aukštas besimokančio jaunimo tėvų vardu reiškia viešą padėką.

Broliai ir sesės rėmėjū būreliuose, Jūsų rankose gimnazijos veiklos pulsas — jis plaks kol Jūs tęsėsite! Nelengva Jums metai iš metų atiduoti mėnesinę duoklę, tačiau dar sunkiau tiems, kurie aukoja savo brangų poilsį toms duoklėms surinkti, jas persiūsti. Līga bei nedarbas sutrukdė kaikturiū būrelių veiklą — jie įnašais atsiliko, kiti visai užgeso. Kada irsta pamatas, griūva ir pastatas! Mes, nedalios palydėti, čia pagelbėti bejėgiai, todėl šiuo didžios pagarbos pareiškimu kartu šaukiame Jūs ir į visus kitus tautiečius: neleiskite tremties jūros bangose gimnazijai sudužti, bet pasikeisdami, pasivadudami tęskite ją įtraukti į paskirties uostą.

2. Bendrajam Amerikos Lietuvių Fondui, BALF:

Jūs sėkmingai įgyvendinat kilniuosius žmoniškumo bei krikščioniškos dorovės principus pasotin-dami alkanus, pridengdami nuogos. Jau eilę metų Jūsų duosnių rankų suteiktomis gėrybėmis naudojasi ir Vasario 16-toji Gimnazijoj besimokantis jaunimas. Už teikiamas gėrybes tėvų vardu reiškia Jums viešą padėką ir prašome tolimesnės paramos.

3. Lietuvių Kuopoms prie USA armijos, L. S. Co.

Besimokančio jaunimo tėvų vardu reiškia Jums, Kuopų Vyrai ir Vadovybei, viešą padėką už padovanotą gimnazijai pagelbinį klasių pastatą ir reikmenis bendrabučio valgyklai, už nuolatinės darbo talkas bei kitą daugiopą paramą. Prašome, kad ir ateity gimnazija rastų Jūmyse šilto pritarimo ir sulauktų paramos.

4. Gimnazijos namų įgijimo aukotojams:

Be Jūsų aukų lietuviškasis mokslo - kultūros židinys neturėtų nuosavų namų, be savos pastogės Vasario 16-tos Gimnazijos veikla būtų sunki ir netikra. Todėl visiems, savo aukomis gimnazijos namų pirmą parūšusiems, reiškia viešą padėką. Namai jau nuosavi, tačiau dar neviskas už juos apmokėta. Tvirtai tikime, kad ir šis likutis Jūsų bendrosios tautos eigoje bus išlygintas.

5. Paskiriems aukotojams:

Visiems, kurie pavieniai ar grupėmis bet kurios formos auka parėmė Vasario 16-tos Gimnaziją arba joje besimokantį jaunimą, tėvų vardu reiškia viešą padėką. Aukos vertė ne pagal dydį, bet pagal išgalę ir nuosirdumą! Gimnazija laukia, o mes tikimės ir ateity Jūsų vertingos paramos. (Parašai: Tėvų Komiteto pirm. kun. A. Kele-ris ir nariai: J. Kaminskas, A. Damijonaitis).

Rimčiai

VYSK. V. BRIZGYS

EUCARISTINĖ KRISTAUS ATPIRKĖJO VIEŠPATIJA IR JO BAŽNYČIA

Kaikurių mums gerai pažįstamų didžiųjų augalų sėklelės yra labai mažos. Net keista, kad iš tokios menkutės ir žemėje supūvančios sėklelės išauga milžinai medžiai ir gyvena šimtmečius. Kokia antai yra mažytė sėklelė beržo, neką didesnė liepos. Ir šandien sveikos ir žalios Californijos kalnų sekvojos Kristaus laikais buvo jau išgyvenusios po 2 — 3 tūkstančius metų. Šandien dar žaliuoja kaikurie Libano kedrai Kristaus laikais jau teikė pavėsį. O ir tos pasakiškos sekvojos ir tie kedrai išdygę iš menkutės sėklelės. Stebimės tų medžių milžinų grožiu, tik permazai pagalvojame, kas ta gyvybė, kuri iš menko grūdėlio anuos milžinus išaugino ir lig šiol palaiko.

Nedaugiau galvojame apie kitą tos pačios srities įdomų dalyką. Medžiagos žemėje, augale, medyje, gyvyje, žmoguje yra tos pačios. Kodėl vienur jos guli be gyvybės, kitur ta pati medžiaga tampa gyvu kūnu ir tų kūnų — augalo, gyvio, žmogaus gyvybė yra ne vienoda, nors jų visų kūnai susideda iš tos pačios medžiagos. Šios paslapties lig šiol nesuprato joks žmogaus mokslas. Patys būdami gyvi ir matydami aplink save tiek daug ir tiek skirtingų gyvybių tuo klausimu beveik nieko negalvojame.

Tos pačios medžiagos priedangoje savo tarpe turime dar vieną gyvybę — augštesnę už mūsų žmogišką gyvybę. Tikime, kad medžiagos priedangoje Eucharistijoje yra Kristus su visa savo dieviška prigimtimi. Ši mintis ir šis žodis buvo kaikam kietas net pradžioje, kai-

me, išgeriame. Jeigu žmogus galėjo būti žmogaus kūne, kurs yra maitinamas, palaikomas ir auginamas duona ir panašiais dalykais, tai koks yra Dievui skirtumas būti duonos ir vyno išvaizdoje? Kristaus pasilikimo Eucharistijoje tikslas yra ne kokie nors žmogaus akiai nepaprasti dalykai, o žmogaus sielos reikalai. Jis todėl pasirenka pats, kas geriau jo tikslui tinka, visai nesiteiraudamas, kaip geriau patiktų žmogaus žingeidumui.

Kodėl Kristus su žmonėmis matomu būdu pasiliko ne kitoj formoj, o taip kaip jis yra šv. Eucharistijoje? Kristus atėjo už žmones ne tik numirti, o pasilikti visada su žmonėmis jiems prieinamu būdu. Jeigu Dievas būtų pasitenkęs tik vienkartinu veiksmu žmonių gimtąją nuodėmę atleisti, tai jis būtų lengvai pasirinkęs kitą būdą, o ne žmogišką mirtį. Tačiau jis gyvena žmogaus gyvenimu, mirė žmogaus mirtimi ir iš numirusių atsikėlė, kad parodžius, kokia yra žmogaus žemiško gyvenimo eiga, užbaigta ir kas seka toliau. Jis norėjo aną savo meilės auką žmogui nuolat kartoti ne iš dangaus, o pasilikęs žmonių tarpe, per tą auką tęsti toliau žmonių išganymo darbą. Jeigu Dievas nusprendė ateiti matomu būdu į žmonių tarpa, tai tas jo sprendimas turėjo būti ne vienam momentui, ne vienai generacijai, ne vieno krašto žmonėms, o visų laikų ir visos žemės žmonėms, nes žmonės visur ir visada yra tokie pat Dievo vaikai, kaip tie prieš du tūkstančius metų gyvenę Palestinoje. Atėjęs visų žmonių išganymui į žmonių tarpą Dievas rado tinkamą pasilikti visada ir visur, kur tik bus žmogus, kad jis galėtų būti su jais ir juose ir jie jame kokių nors žmogui jaučiamu būdu, kad per tai visi galėtų būti viena su juo ir savo tarpe, kad per tą ryšį žmonių su Dievu ir žmonių vienu su kitais susikurtų tai, kas šandien vadinama Kristaus karalyste. Tik Dievo, ne žmonių protas galėjo surasti tokį būdą pasilikti Dievui su žmonėmis, kokių yra Eucharistija. Ką mes

me, išgeriame. Jeigu žmogus galėjo būti žmogaus kūne, kurs yra maitinamas, palaikomas ir auginamas duona ir panašiais dalykais, tai koks yra Dievui skirtumas būti duonos ir vyno išvaizdoje? Kristaus pasilikimo Eucharistijoje tikslas yra ne kokie nors žmogaus akiai nepaprasti dalykai, o žmogaus sielos reikalai. Jis todėl pasirenka pats, kas geriau jo tikslui tinka, visai nesiteiraudamas, kaip geriau patiktų žmogaus žingeidumui.

me, išgeriame. Jeigu žmogus galėjo būti žmogaus kūne, kurs yra maitinamas, palaikomas ir auginamas duona ir panašiais dalykais, tai koks yra Dievui skirtumas būti duonos ir vyno išvaizdoje? Kristaus pasilikimo Eucharistijoje tikslas yra ne kokie nors žmogaus akiai nepaprasti dalykai, o žmogaus sielos reikalai. Jis todėl pasirenka pats, kas geriau jo tikslui tinka, visai nesiteiraudamas, kaip geriau patiktų žmogaus žingeidumui.

galėtume tinkamesnio ir paprastesnio sugalvoti? Duonos pavidale Kristaus žmogiškas kūnas tampa dalimi mūsų kūno. Išvaizda žmogaus akiai paprasta — duonos gabalėlis, vyno keli lašai, žmogus nebijo tai į save priimti. Gi tuo tarpu pats turinys ir reikšmė begaliniai. Teisingai sakoma, kad per Eucharistiją mes turime Dievą ne šalia savęs, o savyje. Dar arčiau viens kito būti jau yra net negalima. Šeimos brolių ir seserų artimumas yra tame, kad esame išauginti tos pačios motinos krauju. Tos pačios motinos vaikai užtat ir vadinami kraujo broliais. Krikščionių priiminėjančių Eucharistiją artimumas yra toks pat, nes visi priimame to paties Kristaus kūną ir kraują.

KRISTAUS KARALYSTĖS PAGRINDAS

Kristaus karalystė remiasi ne tuo, kuo remiasi žmonių žemiškoji valstybė. Kristaus karalystę teisingiau galima palyginti su gera šeima. Žemiškos valstybės pagrinduose lig šiol meilė tarpe valdančių ir valdomųjų ir tarpe valstybės narių užima nesvarbią vietą — jos nedaug yra ir jos neįsiekoma. Nuo tada, kai vietoje Dievo siųstų pranašų tautos ir valstybes pradėjo valdyti ar žmonių parinkti ar savo veržlumu valdžios pasiekę asmenys, žemiškoje valstybėje viskas yra paremta klusnumu ir baime žmogaus žmogui, o meilės jų tarpe dažnai visai nėra. Šeimoje yra kitaip. Šeimos narius — tėvus su vaikais ir vaikus savo tarpe riša pirmoje vietoje meilė. Meilė motinos savo vaikams ir vaikų meilė motinai, kuri juos visus pagimdė, savo krauju bei vargu išaugino. Meilė tėvo vaikams ir vaikų meilė tam tėvui, kurs už juos auکوjo visą savo sumanumą, visas jėgas, visus darbus, rūpesčius, vargus — viską, kad savo vaikus paruošus gyvenimui ir padėjus gyvenimą susikurti. Iš tos tėvų aukos, sekančios iš meilės, ir iš mūsų supratimo bei atjautimo, kokia meile tėvai mus mylėjo, gema abipusė meilė: tėvų vaikams, vaikų tėvams ir vaikų

vieno kitam. Motina ir tėvas pamiršta visus pakeltus vargus bei skausmus, bet niekad neužmiršta savo vaikų. Užaugusiems vaikams kartais net atrodo, kad tėvai per ilgai ir per daug domisi jų gyvenimu. O tėvai lieka pasiryžę kad ir dar kelis kartus pakelti visokią vargą, auką, kad tik jų vaikai būtų laimingi, kad tik nepamirštų savo tėvų. Jeigu vaikai gyvenime paklysta ar juos koks nepasisekimas ištinka; tėvas ir motina sutiktų prisiimti visokią auką, net mirtį, kad tik savo vaikus išgelbėjus. Praeina metų eilės, nukeliamume toli nuo mūsų gimtinių, negalime pasiekti tėvų net kapo, kurs gal visų užmirštas, ir pasakykite, kas šandien mūsų atminimuose yra brangiausias, jeigu ne tėvų atminimas. Kartais žmogaus gyvenime pasitaiko tokių sunkių valandų, kad yra persunkiu jas pernešti vien savo jėgomis, pagalbos neturi iš ko prašyti, tada net subrendęs vyras, kaip mažas kūdikis, šaukiasi savo motinos ir tėvo, kurių jis pasiekti negali, ar kurių net gyvų jau nėra. Ir pasensime ir daug audrų nuž per mūsų galvas, o tačiau nieks neišnaikins tos meilės tėvams, per juos kitiems saviesiems, tėviškai ir viskam, kas per juos mums tapo brangu.

(Bus daugiau)

→ Rugsėjo 4 — 11 d. d. Romoje įvyko iš eilės X-sis tarptautinis istorijos mokslų kongresas. Oficialiai jame dalyvavo atstovai iš 32 valstybių. Pirmą kartą dalyvavo Vatikano ir Sovietų Sąjungos delegacijos. Iš viso įsirašė per 1800 dalyvių. Po eilės energingų žygių, kurie buvo padaryti dar 1953 m. vasarą Berlyne, pavergtųjų tautų istorikai tremtyje galėjo dalyvauti kongrese tik tuo atveju, jeigu jie buvo įrašyti kitų valstybių sąrašuose. Prancūzijos sąrašas buvo Dr. J. Deveikė-Navakienė ir prof. Z. Ivinskis. Italijos sąrašas buvo jėz. P. Rabikauskas ir kun. R. Krasauskas.

Iš Pabaltijo treminių istorikų vienintelė buvo Z. Ivinskio paskaita, ir ji buvo apskritai vienintelė paskaita šitame kongrese iš Pabaltijo istorijos („Jėzuitų nuopelnai Lietuvos katalikybės restauracijai“).

JONAS GAILIUS

GUNDYMAI

A p y s a k a

(Tęsinys)

— O žmona dažnai jus čia aplanko? — tartum nekreipdamas dėmesio į jo atsaką, paklausia.

— Retkarčiais užėina. Tačiau aš prašiau nesi-varginti... Kokia čia, iš tikrųjų, mano liga? Kad ne ta koja, tai visai kaip ir nieko. Per tą porą savaičių juk ir pasigesti negalima. O ir namuose darbo užtenka...

— Nereikia drausti artimo meilės darbų, sūnau, nereikia nė širdies skaudinti. Namų darbai palauks, niekur nepabėgs. Aplankymas sustiprina judviejų ryšį, dvasią paguodžia ir nuramina. Ne, nereikia drausti...

— Jai niekas nė nedraudžia, klebone! Aš tik prašiau man čia pamokslų nesakyti. Juk tai jūsų, ne jos darbas...

Kunigas pastebi sarkazmą Vilkaičio lūpose, bet nė nekrusteli.

— Anksčiau, rodos, nesiskundėte jos pamokslais? O gal nebuvo dėlko jų sakyti?

Vilkaitis suraukęs kaktą atsisuka į kunigą. „Jis, matyt, taip pigiai manęs nepaliks“, pagalvoja. „Išmėgins visus savo ginklus. Na, bet manęs vistiek nepaims!“

— Jei jūs braunatės į mūsų šeimos paslaptis, tai leiskite man paklausti: kaip jums atrodo, ar mes visą laiką gerai sugyvenome? Kaip jums iš šalies atrodė?

— Esu jūsų klebonas ir, turbūt, žinau geriau už kitus.

— Tai gal jūs ir už mane geriau žinote? — nusijuokia. — Tada nėra reikalo nė kalbėti.

— Mudviem netiktų, kaip kokiems karštagalviams gnaibytis, sūnau. Mūsų pareiga tikrai savo sielose Dievo malonei dirvą parengti. Rūpintis, ko-

kiu būdu Jam geriau patikus. Ir taip užtenka įvairių sielos ir kūno negalavimų. Aš tikiu, kad jūs senu papratimu ir čia meldžiatės...

Ne iš karto atsako Vilkaitis. Jis svyruoja, kokios taktikos griebtis: atviros tiesos ar laviravimo. „Geriau viską atvirai pasakysiu“, mąsto, „tada gal greičiau su juo pabaigsiu. Supyks, ir daugiau neateis...“

— Ne, nesimeldžiu! Po savo nelaimės neturiu ko Dievo prašyti.

— Ogi visų pirma sveikatos...

— Sveikata pati sugriš. Malda be gydytojų pagalbos nebūtų kojos sugydžiusi. Va, ir dabar: nesimeldžiu, o jaučiuos žymiai geriau!

— Neperšokęs per tvorą, nesakyk, sūnau, opa! Dievas kantrus. Jis viską nukenčia, net vinių dūrius į rankas ir kojas. Bet ir nedaršus: atsimeina kiekvieną mūsų atsikvėpimą. Su žmona pasibarti galima, — kiekvienuose namuose dūmų atsiranda. Tačiau Jam piktžodžiauti geram katalikui nederėtų...

— Tai kodėl jūs visi mane erzinate su tuo savo Dievu? Kas jus įgaliojo Jo vardu man ramybę drumsti?

— Klausiu, kas? Jūsų žmoną ir artimuosius — sąžinė, mane — pats Viešpats Dievas. Juk Jis apaštalam pasakė: „Kas jus priima, mane priima...“ Nusidėčiau savo pašaukimui, jei matyčiau, žinočiau, o tylėčiau ir nieko nesakyčiau.

— Tai ko jūs iš manęs norite? Juk iš kambario niekad nevariau, nevarau nė šandien.

— Noriu tik padėti, bet ne kaip žmogus, o kaip Dievo pasiųstas tarnas, — taip pat ramiai kaip ir anksčiau atsako. — Noriu padėti abiem: jums ir jūsų žmonai. Dievas jums davė angelą, ne žmogų. Visoje savo parapijoje geresnės neturiu...

— A, jūs nepažįstate jos, jei taip kalbate! Geresnės veidmainės niekur nemačiau. Jei ji gali savo vyrą iškolioti, o nubėgusi jums į ranką bučiuoja ir angelą vaidina, tai geresnio vardo jai nerandu. Aš žinau ją: kasgi kitas, jei ne ji, laksto po visą miestą

ir mane šmeižia? Matyt, nusibodo su manimi gyventi, o gal ir kitą susirado. Jeigu taip, tai jos nelaikau: gali eiti, kur nori. Gyvensiu ir be jos...

Net prakaitas išpila Vilkaičio kaktą po šios pykčio tirados.

Kunigas ramiai atsistoja, nušluosto nosinę prakaitą ir, taisydamas apklotą, nerodydamas jokio pykčio, sako:

— Neteiskime, ir nebūsime teisiami. Neįsiekime savo artimo akyse krislo, patys rastą nešiodami. Aš pakartoju: turi angelą, ne žmogų. Argi kita turėtų kantrybės ir valdytūsi, žinodama, kad jos vyras kitas moteris priiminėja, o sava pataria namie sėdėti?

— Tai ji jums ir poniją Rimkuvienę skundė? Nevaleiva ta...

— Aš pats ją savo akimis mačiau, sūnau. Ligoninė tarnautojai ir dažnai mato. Gal jūsų žmona to visai nežino... Gal dėlto jai ir ramiau.

Vilkaitis žiojasi kažką sakyti, bet lieka tylėdamas. Kunigo ramumas pradeda jį nervuoti.

— Jūsų žmona praėjusį penktadienį, kaip ir paprastai, priėjo išpažinties, — (Vilkaitis užsimerkia ir sukanda dantis) — gal ir jūs norite nusiplauti atgaila? Galėčiau patarnauti.

— Ačiū, nenoriu! Ligoninėje gulėdamas neturiu progų nusidėti.

— Tai tik dėkokite Dievui, sūnau, ir pasirenkite Šv. Komuniją priimti, — sako, žiūrėdamas į jo užmerktas akis.

— Kad dar nesirengiu mirti!

— Šv. Komunija skiriama gyviems, o Viatikas ligoniams.

— Man vistiek pat, — nenoriu!

Kunigas nutyla. Jis susikaupia, valandėlę nuleidžia galvą ir mintyse šaukiasi Dievo pagalbos. Dabar jam aišku, kad su Vilkaičiu blogai. Iš ilgos patirties žino, jog tokioje dvasios būsenoje paprastai atsiduria tie, kurie pradeda traukyti moterystės ryšius.

(Bus daugiau).

„BROLIŠKOSIOS RUSŲ TAUTOS PARAMA...“

LIETUVA SU RUSIJA GRUMIASI 600 METŲ.

Ne pirmą kartą rusų valdžia bei jų mokslas kraipio ir klastoja Lietuvos praeitį. Anais ilgo pavergimo metais carinė Rusija stengėsi įrodyti, kad senoji Lietuvos valstybė būvusi rusiška.

Bolševikiniai rusai šiuo atžvilgiu yra dar akiplėškesni, imasi dar didesnių iškraipymų. Jie visomis progomis skelbiai lietuvių tautos globėjais ir amžinai kalba apie tariamus rusų tautos nuopelnus, paslaugas ir paramą Lietuvai bei lietuvių tautai istorijos būvyje. Kokią „globą“ ir kokį „gėrį“ atnešė lietuviui nūdienis okupantas rusas, kiekvienas lietuvis gerai žino ir nuolat keikia savo dalią rusiškoje vergijoje. Bet užtūtam ir paniekintam lietuviui kalbama ne tik apie nūdienę „didžiosios rusų tautos“ globą bei paramą. Jam nuolat kalama, kad ir senaisiais istoriniais laikais rusų tauta būvusi lietuvių tautos bičiulė, ją visada rėmusi ir globojusi. Kitaip šiandieną neleidžiama niekam ir prasitarti. Taip kalama į galvas jaunimui mokyklose, taip reikalaujama dėstyti universitete. Profesorius, išdrįšęs kitaip pasisakyti, išvežamas. Juk kaip tik dėl posakio, jog Lietuvai Maskva niekad nėra būvusi draugiška, anais metais buvo pašalintas iš universiteto prof. A. Janulaitis.

Visa Maskvos kunigaikštijos ir iš viso Rusijos istorija vaizduojama šviesiausiomis spalvomis. Rusų istorijos veikėjai, carai ir kunigaikščiai keliai ir padanges. Tuo tarpu pvz. Lietuvos kunigaikščiai bei didikai vaizduojami tik liaudies engėjais. Lietuviams neleidžiama jų gerbti ar jų darbus geru žodžiu paminėti. Visos šviesiausios istorinės Lietuvos asmenybės skelbiamos liaudies prispaudėjais ir išnau-dotojais, nors Lietuvos istorijoje niekad nėra buvę tokios tiranijos, niekad nėra buvę tokios liaudies prispaudos, kaip yra buvę Maskvoje bei visoje Rusijoje. Rusai skelbia apie tariamą rusų liaudies paramą lietuvių tautai dar tais laikais, kai rusų liaudis buvo žiaurioje baudžiavos prispauode, o krašto vardu veikė carai bei jų bajorai, taigi, prispaudėjų veiksmus vadina rusų tautos, rusų liaudies veiksmis.

Iš tikrųjų Maskva nuo pat 14-jo amžiaus, kai ji pradėjo kilti, buvo amžinas Lietuvos priešas, užėmęs kryžiuočių vietą. Jei su kryžiuočiais Lietuva grūmėsi dėl laisvės ilgiau laiką, tai su Maskva, kuri vėliau pasivadino Rusija, ji grumiasi jau 600 metų. Buvo patekusi jos vergijon, buvo išvaduota, o dabar vėl tą jungą velka.

RUSIJOS VAIDMUO LIETUVOS APIPLĖŠIME

Iš tikrųjų jau nuo pat 14-jo a. Lietuva iš rusų pusės neturėjo ra-

mybės. Kai 13-14 a. Lietuva surinko savo globon didelę dalį buvusios Kijevo valstybės žemių, išvaduodama jas iš totorių jungo, Maskvos didžioji kunigaikštija iškilo kaip didžiausia varžovė, ir jau Algirdui net du kartus teko žygiuoti iki pat Maskvos vartų. Visą 15-ąjį amžių Maskva Lietuvą viešai užkabinti vengė; bet tuo metu pajungė savo valdžion visas Lietuvai nepriklausančias sritis. Sustiprėjusi, jau nuo pat 16-jo amžiaus pirmųjų metų pradėjo Lietuvos puolimą, norėdama pajungti savo valdžion ne tik visas rusų žemes, bet ir Gudiją bei Ukrainą, kurios tuo metu buvo Lietuvos valstybės ribose ir gyveno tokį laisvą gyvenimą, kad šiandien Ukrainos istorikai anuos laikus laiko šviesiausiu savo istorijos periodu, o kai kurie gudai net visą valstybę laiko jų buvus, — taip laisvai tada gyveno Lietuvos valstybėje Gudai. Karas Lietuvos su Maskva truko net 82 metus (1500 — 1582), kol šis pirmasis Maskvos puolimas buvo atmuštas.

Netrukus po to, pergyvenusi vidaus sukrėtimų laikotarpį, Maskva naują puolimą prieš Lietuvą pradėjo 1654 m., sekančiais metais okupuodama ją visą, išskyrus Žemaičius. Sešeta metų pabuvusi Maskvos okupacijoje, Lietuva tada patyrė skaudžiausių dienų. Lietuvos sostinė Vilnius tokių baisių plėšimų niekad nebuvo patyręs nei vėliau nepatyrė, kaip tada. Buvo išplėštas ir sudegintas, kad net pats caras neberado, kur galėtų sustoti. Visas kraštas buvo taip pat apiplėštas, sodybos sudegintos, gyventojai išliko tik išsilapstę miškuose, o daugelis tūkstančių buvo pabėgę į Vakarų ir grįžo tik priešą iš krašto išvartius.

Žinoma, jei dabartinė Lietuvos okupacija vadinama lietuvių tautos išlaisvinimu, o krašto apiplėšimas ir gyventojų terorizavimas — jų globojimu, tai 17-jo a. plėšimą bei krašto sunaikinimą Sovietai vadina lietuvių tautai draugiškais veiksmais. Kur nebus draugiški, kad Kremliuje ir šiandien galima rasti puošmenų, tada išplėštų iš Vilniaus didikų rūmų ir išvežtų į Maskvą.

Jei 16-ju ir 17-ju a. Maskva į Lietuvą ėjo su kardu ir ugnimi, tai Petro Didžiojo laikų su klasta užgulė Lietuvą kaip didžiausias slogutis. Petrą Didįjį bolševikiniai rusai skelbia buvus didžiausių nuopelnų valdovą. Maskvos didįjį kunigaikštį jis pavadino Rusijos imperija ir prasimušė iki Baltijos jūros, okupuodamas ir Estiją bei didelę dalį Latvijos. Lietuvos jam nepasisekė pavergti, bet jis pradėjo kištis į Lietuvos vidaus reikalus. Toji politika vėliau privėdė prie Lietuvos pavergimo. Nuolatinis Lietuvos ramybės drumstimas, caro kariuomenės įsibrovimai į Lietuvą, lietuvių valstiečių gaudy-

mas ir gabenimas į caro, jo generolų ir bajorų dvarus žiauriausiu baudžiavon dabar bolševikinių rusų ir jų pakalikų vadinamas lietuvių tautos ir lietuviškosios liaudies globojimu. Cariniai rusai nebuvo tokie ciniški ir bent tylėjo, nesigyrė globa, kaip kad daro bolševikai.

PRIEŠ 160 METŲ RUSIJA PAVERGĖ LIEUVĄ

Lietuvos ir Lenkijos valstybių 18-jo amžiaus unija privėdė prie valstybinės anarchijos. Rusijos carai stengėsi tą padėtį išnaudoti ir stropiai žiūrėjo, kad nebūtų padaryta jokių reformų, kad valstybė nesutvirtėtų. Taip pat stengėsi paremti į sostą tokius kandidatus, kurie būtų Rusijai draugiški ir be jos nedrįstų nepajudėti. Taip tik caro Petro Didžiojo dėka išsilaukė soste nutrūktgalvis Augustas II Saksas, tik carienės Onos kariuomenės ir patrankų priedangos įkopė į sostą jo sūnus nevykęs Augustas III, Kotryna II įsodino į sostą savo buvusį melužį Stanislovą Augustą Poniatovskį.

Nuo Petro Didžiojo laikų Rusi-

Lietuvių Vyrų Kvartetas „Aitvarai“ duos puikų koncertą Lietuvių Salėje spalio 29 d. 21 val. Matyti kvarteto dalyviai: V. Cibavičius, A. ir V. Rastauskai, A. Slančiauskas ir kvarteto pianistė E. Čikštaitė. Meno festivalyje pasirodys ir Colon teatro šokėjos Betty Iris Buronzo mokinės.

„AITVARŲ“ KONCERTUI ARTĖJANT

Prieš septynis metus į svetingą Argentiną atvyko nauja lietuvių išvykimo banga, ji rado puikią dirvą ir tuoj ėmė bertti meno sėklą. Neuzilgo buvo matyti ir vaisiai. Greitai, jau ilgą laiką su sėkme veikiančiu šv. Cecilijos chorą, pasižymėjo taip pat ir mūsų Tautinis Lietuvių Ansamblis, kurio tautinių šokių grupė dar ir dabar žavi lietuvių ir vietinio gyventojų akį. Choras, tačiau, susidarius tam tikroms aplinkybėms, turėjo iširti. Visi suprantame, kaip lietuvis myli savo dainą; apie tai nereikia ilgiau aiškinti. Liūdėjom netekę šio tautinio meno vieneto, bet neilgai. Prieš, maždaug, tris metus, stojo drašiai scenon Vytauto Cibavičiaus vadovaujamas oktetas. Jis, kurio vienišasis tikslas buvo išlaikyti lietuvišką dainą mūsų kolonijoje, nepasidavė nei laikui, kuris yra didžiausias artisto mėgėjo priešas, nei balsų trūkumui. Mokėjo sumaniai parinkti geriausias pajėgas ir sudaryti aštuonių vyrų vieneta. Nu-

galėjus anksčiau minėtus smukumus, šis vienetas pradėjo žavėti publiką nuo pat pirmo pasirodymo. Įvairiose progose šie jaunieji dainininkai rodėsi visose mūsų scenose be išimties. Niekad neat-sisakė esant pakviestiems įvairių organizacijų (neatsižvelgiant į jų pažiuoras) dalyvauti jų programose. Jų vienintelis tikslas buvo išlaikyti lietuvišką dainą šioj svetimoj padangėj, įdant išgarsėtų mūsų ža-vios melodijos, kurios ir nepriklausomybės laikais skambėjo tiek ar-tojaus, tiek kareivio kiekvieno lie-tuivio lūpose.

Po kiek laiko aštuoniukę teko sumažinti ir paversti ketveriuke. Dėka sumanus dirigento, kvartet-tas buvo sustiprintas ir tuo pačiu su dar didesniu entuziazmu pulta į smarkesnę lavinimosi darbą. Šian-dien šitas „AITVARŲ“ vienetas, kaip tikras aitvaras skraido po mūsų tarpą ir žavi mus savo tauti-ne daina.

Šį kartą turėsime progos pamatyti ir išgirsti Vyt. Cibavičių, A. ir V. Rastauskus, p. A. Slančiauską, sudarančius keturis skirtingus balsus, bet vieną darnią gaidą, jų pačių koncerte. Negali būti obejonės, jog šis koncertas galutinai įrodys mūsų kolonijai, kokios vertės yra šių vyrų didelio pasiryžimo vaisius. Turėsime progos išgirsti klasi-nių, populiarių bei tautinių dainų repertuarą. V. Cibavičius (kuris pats diriguoja ir dainuoja) tu-rėjo labai puikią idėją — leisti pasirodyti dviems kvartetu solistas atskirai šiame koncerte, nes A. Slančiauskas ir A. Rastauskas jau anksčiau yra pasižymėję kaip solistai ir savo pasirodymu priduos tikriausiai malonaus tono šiam „AITVARŲ“ festivaliui! Pažymė-tina, kad kvartete dalyvauja ir vietinis lietuviškas jaunimas: A. Slančiauskas, bosas, gimęs Argenti-noje, pianistė E. Čikštaitė, taip pat Argentinios lietuvių.

Tokios rūšies koncertas mūsų kolonijoje nėra dažnas atsitikimas, užtat kiekvienas susipratus tautie-tis turėtų remti lietuvišką dainą savo atsilankymu į šią didelę šven-tę. Tenka palinkėti gero pasiseki-mo jaunimams artistams ateinančiam pasirodyme. T a j a

PAJIEŠKOJIMAI

ARTIMŲJŲ LIETUVOJE PAJIEŠKOMI:

Janina Valdžiuviene, merg. pavardė Starkutytė, gim. ca. 1925 m. Geminaičiuose, prieš bėgimą gyvenusi Petreliuose, šilutės apskr., su penkais vaikais: Juozu, Helmutu, Povilu, Hilde ir penktojo vardas nežinomas.

Starkutytė Stasė, gim. ca. 1932 m., prieš bėgimą gyvenusi Petreliuose, šilutės apskr., po kapituliacijos kurį laiką būvusi Hanau stovykloje.

Pajieškomi artimieji žuvusių karių:

Jono Vaičiūnasko, gim. 11. 7. 1920 ar 11. 7. 1925 m. Salantnose, žuvusio 16. 3. 45 m. Rytprūsiose. Johann Butzkato, gim. 16. 9. 1917 m. Kirkiliškiuose.

Pajieškoma Frieda Seikienė. Krauzaitė (gal Krancaitė), Valdemaro Seikaus žmona, gim. 1907 m., jos sūnus Edmundas, gim. 1930 m.

Pajieškomeji arba žinantieji jų adresus, prašomi susisiekti su PLB Vokietijos Krašto Valdyba adresu: Litauisches Zentralkomitee, (17a) Weinheim/Bergstr., Postfach 233.

Šupčinsko iš Pansko pajieško giminės (gyvena apie Bs. As.). Atsiliepti „L.“ administracijon.

Š. m. spalio mėn. (octubre) 15 d. 20 val.

„SUSIVENIJIMO DRAUGIJOS SODELYJE“

Av. San Martin 3175/83 Lanus Oeste yra ruošiamas

SPECIALUS TEATRAS LAUKE,

kur bus suvaidinta:

1. KIRPEJAS IŠ VENECIJOS.
2. FAKIRAS — ALL-KULI-BEY DEMONSTRUOS RYTETISKUS STEBUKLUS.

Po programos bendras pasilinksminimas. Seniems gros muzikantai iš Alytaus, — jaunimui — moderniškas Jazz plokštelėmis.

S. L. A. Antrasis Skyrius

1930 — 25 METAI — 1955

I.

Arg. Lietuvių „ŠVENTOS CECILIJOS“ Choras

Š. m. lapkričio mėn. 12 d. (šeštadienį), 20,30 val. Lietuvių Salėje Brasil 835, Avellaneda, minės

25 METŲ SUKAKTUVES.

DIDINGA PROGRAMA:

- 1) Atidarymo žodis,
- 2) Visų Argentinos lietuvių organizacijų sveikinimai,
- 3) Įspūdingas choro nariams atsiminimų įteikimas,
- 4) „Šv. Cecilijos“ choro, DAINŲ KONCERTAS, vadovaujant nenuilstamam vedėjui kompozitoriui Vaclovui Rymavičiui;
 - a) Solistų dainos,
 - b) Vyrų choras,
 - c) Mergaičių choras,
 - d) Mišrus choras.
- 5) ŠOKIAI grojant žymiam orkestrui.

II.

Spalio mėn. 23 d. (sekmadienį) 10,30 val. Iškilmingos Mišios Aušros Vartų Parapijos bažnyčioje giedant Jubiliatui, „Šv. Cecilijos“ chorui.

Kviečiame visus lietuvius dalyvauti šiose nepaprastoje iškilmėse ir tuo pareikšti pagarbą nenuilstamiems lietuvių dainų skleidėjams Argentinijoje.

„ŠV. CECILIJOS“ CHORO VALDYBA

DR. J. BASANA VIČIAUS VARDŲ ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS, minėdamas XXIX gyvavimo sukaktį, ruošia savo patalpose spalį 15 d. 21 val.

VAIŠES SU ŠOKIAIS.

Draugijos valdyba maloniai kviečia visus dalyvauti.

HURLINGHAM

PADEKA

A. L. B. Hurlingham Apylinkės Valdyba, š. m. rugsėjo mėn. 11 d. suruošusi 8-tos Rugsėjo minėjimą, reiškia padėką asmenims, bent kuo prisidėjusiems prie šios šventės suruošimo ir jos sėkmingo įvykdymo. Nuoširdi padėka Avellanedos Ap. pirmininkui kun. dr. A. Kleivai, suruošusiam jaunimo ekskursiją, atlaikiusiam iškilmingas Sv. Mišias, pasakiusiam jausmingą pamokslą ir vaišių metu nuoširdžią kalbą; birutiečių tautinių šokių vedėjai poniai A. Černiauskienė ir jaunosioms birutietėms už taip gražius tautinius šokius. R. Runimui už akordeono muziką. Kvarteto „Ait-varai“ vedėjui p. V. Cibavičiui ir kvarteto dalyviams p. p. A. Rastauskui, V. Rastauskui ir A. Slančiauskui, už gražias lietuviškas dainas; poniai M. Zavičkienė už jausmingą padainavimą dviejų tautinių dainelių ir panelei mok. L. Švenčionytei už menišką akompanavimą pianu; panelei E. Čikštaitėi už vargonų muziką Sv. Mišių metu; Albertui Dominui už gražių padainavimą ir piano muziką; Hurlingham šeštadienės mokyklos vedėjai E. Diminskienė už vaikučių programos paruošimą ir vaikučiams — V. Mikalčiūtei, K. Marcinkevičiūtei, T. Juškevičiūtei, N. Diminskytei ir A. Lebedai už programos pravedimą; mažajam Pupeliui už eilėraščių ispanų kalba; p. Mikalčiui už turiningą paskaitą; p. Padvalskiui už pasakytą jausmingą kalbą vaišių metu; ponions Jurgelėvičienėi, Juškevičienėi, Lebedienei, Klesylienei, Bubnovienei ir Diminskienėi už didelias pastangas suruošiant užkandžius, patarnavimą valgio metu ir bufete. P. J. Nakučiui už parūpinimą šventei leidimo; p. J. Vaitkevičiui už neeilistą darbą tvarkant salę ir

LIETUVISKAS PENSIJONAS c. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R., netoli plažo, atidarytas visus metus. Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d. papiginta kaina. Savininkas

JUOZAS VASILIAUSKAS

ČIUZINIŲ IR UZUOLAIŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam medvilnė, vilnos, įvalrios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos Sav. Antanas Šalčiūnas Juan B. Alberdi 925-31. T. E. 60-2784.

*** Montevideo Liet. Kat.**

RADIO PUSVALANDIS

yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

ELEKTRICISTAS

*** PRECYZINĖ ELEKTROS TEHNIKA**

REMONTUOJAMA:

*** ŠALDYTUVAI - HELADEROS,**

*** RAŠOMOSIOS,**

*** SKAIČIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir**

*** VENTILIATORIAI.**

Mėnesinis mokestis

DARBAS GARANTUOJAMAS

B. A S A K A

Dirbtuvė-taller: Butas: MEXICO 766 MEXICO 950 T. E. 38-2950

Imprenta de "LAIKAS" Mendoza 2280 * Avellaneda

ROSARIO

SV. KAZIMIERO BAŽNYČIA KONSEKRUOTA

Spalį 8 d. šeštadienį, įvyko lietuvių Sv. Kazimiero bažnyčios konsekracija. Visas gražias apeigas ir Mišias laikė Rosario Vyskupijos pagalbininkas Mons. Silvinas Martinez. Jis taip pat konsekrovo ir visus tris altorius. Apeigos buvo labai ilgos: prasidėjo 8 valandą ryto ir baigėsi jau po dvyliktos valandos. Asistavo Tėvai Marijonai, vadovaujant kleb. Pr. Braziui. Rosario mieste reta bažnyčia yra konsekruota, tad mums lietuviams yra didelė garbė, kad turime konsekruotą savo šventovę.

„AMERIKOS LIETUVIS“ ROSARIO MIESTE

Ap. Valdyba Žydų vaidintojų grupė iš Bs. Ai-

Edgardo Leono ir Linos Beatricės Smaliečių krikštynų vaišės. Prie stalo sėdi kūmai: Algimantas Rastauskas ir Olga Čižiūtė — Edgardo kūmai ir Linas Smalietis ir Elena Kalvelytė — Linos kūmai.

BERISSO

Elda Pavilonytė ir Osvaldas Fabiano apsidė šio mėnesio 7 d. Povestuvinei kelionei išvyko į Kordobos kalnus. Elda Pavilonytė yra „Mindaugo“ dr-jos noli narė ir dainuoja chore.

* Viktorija Guntulytė ir Americo Zamponi apsidė povestuvinę kelionę padarė į Mendoza. Grįžę apsigyveno jaunojo tėvų namuose, Ensenada.

res šiomis dienomis Rose Marie salėje suvaidino žydų kalba Izidoriaus Lesch veikalą „Amerikos Lietuvis“. Vietiniai žydai pripildė didelę Rose Marie salę, kur anais metais iš Bs. Aires koncertavo Lietuvių Ansamblis „Daina“.

MONTEVIDEO

J. M. D. Gerb. Kun. Kleivai „Laiko“ Redaktoriui, c. Mendoza 2280, Avellaneda.

Didžiai Gerb. Kunige Redaktoriau, Neatsisakykite patalpinti žemiau

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435 Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

MIKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKSTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŲS STALIAUS DARBAL.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17 Villa Scasso T. E. 652 Tablada 0110

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku kopmlektu, fotografuojant sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltui. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kančausko FOTO „REPORTER“,

c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią) T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „MITRE“

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718 T. E. 22-2045 Piñeyro

„LUNA“ TEATRE (Corrientes ir Esmeralda)

per visą spalį mėn. nuo antradienio iki penktadienio 19 val. ir pirmadieniais 22 val.

„TEATRO JOVEN DE CAMARA“

vaidins Mykolo Martin 3 veiksmų komediją:

„VIVIR EN OTROS“.

Veikalą išpildys „Radio del Estado“ aktoriai ir „Conservatorio Nacional de Musica y Arte“ mokiniai, vadovaujant Enrichui Rymavičiui.

duodamą mano pareikimą:

Šiandien patyriau, kad mano parašas figuruoja lietuvių komunistų peticijoje, kuri buvo įteikta 1947 m.

Kadangi esu priešingas šiai ideologijai, o taip pat po tąja peticija nesu pasirašęs, tad šiuo reikiu savo viešą protestą už mano pavardės falsifikaciją ir kartu juos smerkiu už tokį apgaulingą veiksma.

Su augšta pagarba (pas.) Justinas Vrubliauskas

SANTA FE

* Činskių dukterė su žentu, Vanda ir Humberto Carpinetti susilaukė gražios dukters, kuriai duotas Mirta-Nelida vardas.

* Juozas Činskas, išdirbęs 30 m. alaus fabrike „Santa Fe“, išėjo į pensiją.

* Bronius Malinskas iš Santa Fe žuvo revoliucijos metu rugsėjo 19 d. 19 metų jaunuolis dirbo Kordobos aviacijos fabrike. Parvežtas iš Kordobos į Santa Fe pas savo tėvus buvo sutiktas su gėlių vainikais. Nuliūdime liko tėvai Kastė ir Juozas Malinska, brolis Vytautas ir tėvo brolis Juozas Malinskas.

ISIGYKITE SAVO NAMŲ BIBLIOTEKAI SEKANČIAS TURININGAS IR IDOMIAS KNYGAS:

BENAMIAI — Dr. J. Mikielionis, **KOMUNIZMO PAGRINDAI** — J. Venckus,

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ

pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuviškus pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudo darbus.

Kreiptis: Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires. T.E. 20-9027

TEXTIL BRAŽĖNAS

Lietuvių audimo fabrikas.

Tucuman 3718

Monte Chingolo 4 de Junio

SIUVIMO AKADEMIJA

Profesora ONA BALNAITYTE

c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud.

SINGER SISTEMA

Trečia pamoką pasisiūsi savo drabužį.

BERISSO LIETUVIŲ UŽEIGA

VALGYKLA - RESTORANAS

Sav. Br. Baltušis ir Alf.

Žumbakis

c. Nueva York 4708, Berisso.

*** OPTIKAS V. RASIŪNAS:** Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

*** MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ**

Sav. Mikielionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

V. R A M A N A U S K A S

RADIO TEHNIKAS

mokslus baigęs JAV.bėse.

Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.

POLA 289, Buenos Aires

T. E. 64-4154

Moderniškų Baldų ir Sofų FABRIKAS

E. JUOZAS LISIAUSKAS

Garibaldi 752

(Dvi kvadros nuo ligoninės)

Quilmes, F.C.N.G.R.

JAUNOJO GALIŪNO KELIU — P. Gavėnas

ORA PRO NOBIS — J. Gliuda

TĖVAS PIJUS — V. Rimšelis

(mūsų laikų stigmatizuotas)

MARIJA MUMS KALBA — J. Kuzmickis

DON KAMLIUS MAZASIS PA-SAULIS — Guareschi,

DŽIAUKIS GYVENIMU — O. S. Marden

PAVASARIS PRIE VARDUVOS — Paulius Jurkus

LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS — M. Biržiška

LIKIMO ŽAISMAS — H. Lukaševičius

KAIP JIS JĄ NUŽUDĖ — J. Gailius

DŽIAUKIS GYVENIMU — O. S. Marden,

ir daug kitų labai įdomių ir vertingų knygų.

Leidiniai gaunami „LAIKO“ Adm.

Mielas skaitytojai, ar jau užsimokėjai „LAIKO“ prenumeratą?

PARSIDUODA GEROMIS SĄLYGOMIS:

QUILMES

mieste, gražiame rajone prie Av. Vicente Lopez, moderni 2-ju angštų chalet, 163 kv. m. statybos ploto, susidedanti iš patogių gyvenamųjų ir miegamųjų kambarių, garažo, skalbyklos, terasos ir su gazo, centralinio apšildymo ir karšto vandens įrengimais.

CORDOBA

Villa del Dique mieste, kalnu vasarvietėje prie ežero Calamuchita, lietuvių kolonijoje, gražus 1.000 kv. m. ploto žemės sklypas.

SANTA TERESITA

pajūrio vasarvietėje prie Atlanto vandenyno 600 kv. m. žemės sklypas.

Teirautis:

Calle Catamarca 126 esq. Av. V. Lopez, Quilmes.

Antrad., Ketvirt., Šeštadieniais po pietų.

LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KITOKIAS BRANGENYBES

taisau ir parduodu naujus.

NIKODEMAS LEIPUS

Cangallo 192, Temperley, T. E. 243-4702

*** MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“**

Įvairiausių mažų sukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

*** „PENSION LITUANA“**, sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse), Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik \$ 19. —

*** CONDOR HOTEL, Villa Rumipal**, frente al Balneario del Embalse del Río III (Sierras de Córdoba) Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik \$ 19.

*** „LIETUVA“** Sav. V. Nalivaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Gijemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33-9584.

*** ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO** lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šelminkinkai.

*** „ZEMAITIJA“**, Islas del Ibcuy. Sav. J. ir A. Burokai.

Buenos Aires Avellaneda

ONA IR ANTANAS ZUPKAI

150-TOJO „LAIKO“ NUMERIO GARBĖS LEIDĖJAI

Šio numerio Garbės Leidėjai yra Antanas ir Ona Zupkai, gyvenantieji Urugvajuje.

ANTANAS ZUPKUS gimė 1920 m. lapkričio 19 d. Rymaičių kaime, Ramygalos parapijoje, Panevėžio apskr. Baigęs pradžios mokyklą ir pasimokęs kurį laiką Ramygalos gimnazijoje, 1927 m. atvyko į Urugvajų. Urugvajuje kurį laiką dirbo viename metalurgijos fabrike. Prieš du metus su kitu bendradarbiu atidarė geležies apdirbimo įmonę — mecanica de precision, kurioje gamina įvairius namams reikalingus reikmenis. Įmonė gražiai progresuoja ir reikia tikėtis, kad Antanas iškils į pirmąjį pramonininkus.

ONA GODYTĖ ZUPKIENE yra kilusi iš Labanoros miesto.

* Pijus ir Ursulė Sakalauskai prie savo gyvenamo namo pristatė antrą augštą. Ten įrengs vasaros sezonui gražų butą. Šiemet Pijui Sakalauskui suėjo 50 metų.

* Gen. Teodoras Dankantas vėl grįžo į Bs. Aires. Argentinos valdžios pasikeitimą praleido Rumipal, Kordobos kalnuose.

* Kazimieras ir Marija Stankūnai, jaunimo stovyklos fundatoriai Kordobos kalnuose, spalio 6 d. atvyko į Bs. Aires. Marija Stankūnienė sekančią dieną buvo paguldyta Rawson poliklinikoje ir buvo jai padaryta tulžies operacija.

* Alfonsas Laudanskas, dirbdamas Vascongada pieninėje, susižeidė dešinę ranką. Gydosiai namie.

* Elena Latonytė spalio 1 d. susižiedavo su Argentinoje gimusiu lietuviu Juozu Baliūnu. Sužaduo-tuvių vaisės buvo Elenos tėvų namuose.

* Alfonsas ir Konstancija Baniuliai Sarandį apylinkėje nusipirko gražų namą ir ten perskėlė gyven-ti.

lio, Utenos apskr. Gimė 1923 m. rugsėjo 1 d. Labanoros miestelje ėjo pradžios mokslą ir praleido jaunystės dienas. 1937 metais atvyko į Urugvajų ir 1944 m. iškėto už Antano Zupkaus.

Ona Zupkienė yra uoli Katalikių Moterų dr-jos veikėja, dabartinė kasininkė bei Lietuvių Bendruomenės choro narė.

Ona ir Antanas Zupkai savo nuoširdumu, patriotiška dvasia bei duosnumu atkreipė visų Urugvajaus lietuvių dėmesį. Ypač savo duosnumu daug padėjo Urugvajaus lietuvių bažnyčios statybai, remia radijo valandėlę. Šiai patriotiškai šeimai, iširašiusiai į spaudos rėmėjų ir šio 150-to „Laiko“ numerio Garbės Leidėjų eilės „Laiko“ redakcijai ir administracijai reiškia nuoširdžią padėką.

* Ernestas Paršelis, seminaristas, Antano ir Natalijos Paršelių sūnus spalio 9 d. pas savo tėvus atšventė 15-kos metų gimtadienį. Ernestas mokosi Villa Antonio Devoto kunigų seminarijoje.

* Viktoras Kęstutis Kančauskas, Marijos ir Leono Kančauskų sūnus spalio 2 d. sulaukė vienerių metų. Jo tėvai, dalyvaujant kūmams, draugams bei pažįstamiems surengė gražias vaišes. Leonas Kančauskas pasižymi geru fotografavimu ir maloniai talkininkauja lietuviams, švenčiantiems kokias nors iškilmes. Kreipkimės: Leonas Kančauskas, foto „Reporter“, Mendoza 2249, Avellaneda. Lietuviams 20% nuolaida.

* Ona Savickaitė, birutietė, spalio 9 d. savo draugų ir pažįstamų bei giminių tarpe atšventė 15-kos metų gimtadienį. Onutė gimtadienio proga gavo daug dovanų. Jos brolis Povilas Savickas turi įsirengęs gražią metalo apdirbimo įmonę, o tėveliai patogius namus, didelį žemės sklypą. Paskutiniu laiku Onutės tėvelio sveikata buvo pablogėjusi, bet dukters gimtadienį sulaukė su pagerėjusia sveikata.

ESTŲ IR LIETUVIŲ SPORTO ŠVENTĖ

Š. m. spalio 30 d. (sekmadienį) 16 val. (4 val. p. p.)
Lietuvių Parapijos sporto aikštėje, Brasil 835, Avellaneda

LIETUVIŲ SPORTO KLUBAS „KOVAS“

rengia

SPORTO ŠVENTĖ,

DALYVAUJANT ESTAMS IR LIETUVIAMS.

Programoje: TINKLINIS IR KREPŠINIS.

Po rungtynių 19 val. (7 val. vak.) Lietuvių Salėje

„VERMOUT“ IR ŠOKIAI.

Įėjimas su iš anksto įsigytais bilietais, kurie gaunami pas „KOV“ valdybos narius ir Aušros Vartų liet. parap. pas P. Gudelevičių.

L. S. K. „KOVAS“ VALDYBA

NAUJI „LAIKO“ RĖMĖJAI

- \$ 20. — O. Kundrotienė
- \$ 20. — E. Latonas
- \$ 20. — A. Liaudenskis
- \$ 15. — J. Gurkšnyš
- \$ 15. — Jakubauskas
- \$ 10. — V. Ziulienė
- \$ 10. — E. Jakštienė
- \$ 10. — I. Staškevičius.

Visiems „Laiko“ Rėmėjams nuoširdžiai dėkoja „LAIKO“ Admin.

AUKOS L.K.T. MUZĖJUI

- A. Barzdžius — Muzikos instrumentą — styginį skambutį, maldaknygę „Aukso Altorius“ ir ženklelį Vytis.
- A. Vilutis — Kristaus Veido menišką drožinį ir giltinės figurą. Už aukas širdingai dėkoja Muzėjaus Vedėja

Prašoma nedelsiant pranešti adreso pakeitimus, ypač 4 de Junio srityje.

LAIKO Administracija

PAPILDOMAS L. K. T. MUZĖJUS

Lietuvių Kolonijos Tautinis Muziejus papildomas naujais žymiųjų mūsų Tautos asmenybių meniškais portretais, menininkų paveiksais ir taurių tautiečių retais eksponatais.

E. IR V. NAMIKAI IŠVYKO Į JAV

Elena Masiulytė ir Vytautas Namikai su sūneliu Juozuku spalio 11 d. iškėto į JAV-tes nuolatiniam apsigyvenimui. Chicagoje

Vytautas Namikas, Skautų Skyriaus redaktorius, su savo šeima spalio 11 d. išvyko į S. Ameriką.

gyvena p. Namiko tėvai, pas kuriuos jie pirmiausia ir žada apsistoti.

P. p. Namikų atsiveikinti spalio 8 d. būrelis giminių ir artimųjų draugų buvo susirinkę Lietuvių Salės svetainėje. Ten prie skanių užkandžių buvo pasakyta keletas atsisveikinimo kalbų. Trumpai kalbėjo kun. P. Garšva, kun. J. Mar-gis, p. A. Petravičius, A. Jablonskytė, V. Jucaitis ir kt. Visi linkėjo ne tik laimingai nuvykti, bet ir anoj didesnį lietuvių kolonijoj įsijungti į lietuvišką darbą skautų eilėse ir skautiškoje spaudoje.

Abu p. p. Namikai yra skautiško jaunimo darbuotojai ir vadovai. E. Namikienė vadovavo mergaičių Draugovei, V. Namikas — Skautams Vyčiams. Be to, p. Namikas daugiau kaip du metus redagavo „Laikę“ skautų skyrių. Savo darbais jie abu yra daug nusipelnę skautiškam lietuvių jaunimui Argentinoje, nes nuo pat pradžios, kai tik ėia atvyko, buvo į skautišką gyvenimą įėję visa siela ir visu atsidavimu. Abu jie buvo taip pat DAINOS Ansamblio nariai nuo pat jo įsikūrimo, o p. Namikas visą laiką vadovavo Tautinių Šokių grupei. Reikia manyti, kad ir jiems nelengva skirtis su Argentinos lietuvių kolonija, kurioje prieš septynis metus apsigyveno, kurioje vienas kitą susitiko, sukūrė šeimą ir kurioje dar liko didelis būrys artimųjų — p. Namikienės tėveliai p. p. Masiuliai, sesutės, brolis ir kiti giminės, p. Namiko pusbrolii su šeima.

Pradedant gyvenimą iš naujo š. Amerikoje, linkime ir ten nepamiršti, kad tai yra tik naujas etapas pakeliui į Tėvynę.

* Skaistė Briedytė ir Aleksandras Arlauskai bei sūnus Jurgis spalio 10 d. išvyko į J. A. Valstybes, į Detroit. Aleksandras buvo geras krepšinininkas ir priklausė Sporto Klubui „Kovas“.

* Jonas Marčiulevičius sunkiai serga. Paguldytas Peña Igoninėje.

LAIKAS

FRANQUEO PAGADO
Concesión N.º 4289
Tarifa Reducida
Concesión N.º 4015

„EL TIEMPO“ Semanario Lituanio
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T.E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 485984

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Antanas Kleiva. Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 50.—, pusm. \$ 27.—, vienas nr. \$ 2.— Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

IX METAI Nr. 150

13 DE OCTUBRE

Nepraleiskime progos, komedija!

Spalio mėn. 22 d. 21 val. ARG. LIET. BENDRUOMENĖS,
AVELLANEDOS APYLINKĖ

LIETUVIŲ SALEJE, Brasil 835, Avellaneda,
ruošia gražų vakarą. Statoma 3-jų VEIKSMŲ KOMEDIJA:

KAROLIO TETA.

Veikalą režisuoja K. RUNIMAS.

PO PROGRAMOS ŠOKIAI IKI 3 VAL. RYTO

Visus maloniai kviečia pamatyti gražų veikalą ir pasilinksinti Rengėjai.

MUSŲ SEIMOSE

APSIVĖDĖ LIETUVIŲ BAŽNYCIOJE

Antanina Vaisietaitė ir Albertas Kazimieras Šapas spalio 8 d. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje priėmė moterystės sakramentą. Sutuoktinių liudininkai buvo Petras Vaisieta ir Anastazija Reminaitė de Spotorno. Linkime jaunavedžiams daug gražių dienų bendrame gyvenimo kelyje.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ BAŽNYCIOJE

Nora Jacyna, Jono ir Angelės Beigaitės Jacynų duktė pakrikštyta Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje rugsėjo 29 d. Krikšto tėvai buvo Juozas Charkiewicz ir Olga Crafauskaitė.

* Edgardas Leonas Smalielis, Leono ir Bertos Onos Blontaitytės Smalielių sūnus pakrikštytas Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje spalio 1 d. Krikšto tėvai buvo Algimantas Rastauskas ir Olga Čičiūtė.
* Lina Beatričė Smalietytė, Leono ir Bertos Onos Blontaitytės duktė, Krikšto tėvai buvo Linas Smalielis ir Elena Kalvelytė.

TEMPERLEY

PAMALDOS TEMPERLEY ir apylinkių lietuviams bus Nuestro Señor del Huerto Serserų koplyčioje, Temperley, spalio 23 d. 10 val.

PRANESIMAS

Pranešama A. L. B-nės Temperley Apylinkės nariams, kad spalio 16 d. 17 val. šaukiamas visuotinis susirinkimas. Susirinkimas įvyks pas p. A. Repečką.

Ap. Valdyba

KORDOBA

Kazimieras Matulaitis iš Rumipal turėjo vidurių operaciją. Žmonos priežiūroje dabar gydos namuose. Kazimieras Kordobos kalnuose, Rumipal turi gražų sodą, bičių ūkį, daug padeda Villa del Diqueje esančiai jaunimo stovyklai.

LIETUVIŲ VYRŲ KVARTETAS „AITVARAI“

ruošia įdomų

KONCERTĄ,

kuris įvyks š. m. spalio mėn. 29 d. 21 val.

LIETUVIŲ SALEJE — Brasil 835, Avellaneda.

I-je programos dalyje:

IŠTRAUKOS IŠ OPERŲ,
LIETUVIŲ TAUTINĖS IR KITOS
POPULIARIOS DAINOS.

II-je programos dalyje:

KLASINIAI ŠOKIAI. — Ištraukos iš baletų.

Po koncerto ŠOKIAI iki 3 val. ryto.

A. a. Feliksas Lebedinskas

* Juozas Lebedinskas su motina Jone Balčiūnaite - Lebedinskiene, tėvui vyrui mirus, reikšdami visiems didelę padėką už vainikus, gėles ir prisidėjimą prie laidotuvių, ypač jaunystės draugui Liudui Viskaičiui, papildo, kad Feliksas Lebedinskas mirė rugsėjo 23 d. Palaidotas buvo rugsėjo 25 d. San Martin kapinėse. Velionis buvo kilęs iš Dutiškių vienkiemio, Sirvintų val., Ukmėrgės ap. Į Argentiną atvyko 1930 metais.